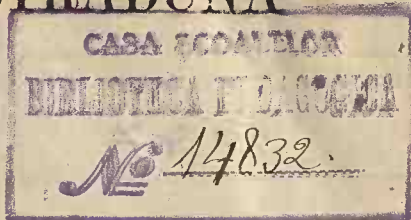

VÎRTUTEA STRĂBUNĂ

59307

FAPTŪ NATIONALŪ IN PATRU PĂRȚI

DE

12

C. DIMITRIAD

194818
144437

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "C. Dimitriad".

BUCUREȘCI

TYPOGRAPHIA STEPHAN RASSIDescu

1864

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota 59307

Inventar 144818

1958

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

COTA 59307

B.C.U. Bucuresti

C144818

CASA TEOLOJICA
BIBLIOTECA TEOLOGICA
No 14832

DEDICATA

LUI

MIRCEA C. ROSETTI.

VĂRTUTEA STRABUNĂ

REPRESENTATĂ PENTRU PRIMA OĂRĂ ÎN TEATRU DIN BUCUREȘTI SUB PATRONAREA ARMATEI ROMANE, LA 2 MAI 1864.

PERSÓNELE

<i>Mircea</i> , căpetenia cetății Giurgiului (60 ani)	D-nu C. DIMITRIAD.
<i>Șerbanu</i> , fiul sĂu (20 ani)	„ M. PASCALY.
<i>Stanciu</i> , căpitanu și amicĂ al lui Mircea (70 ani)	„ M. FELBARIAD.
<i>Radu</i> , ăisĂ cel frumosĂ, fratele lui Vlad-TepeșĂ (50 ani)	„ GG. BRATIANU.
<i>Omer-Beiu</i> , solĂ TurcĂ (60 ani)	„ A. DUCULESCCU.
<i>Mustafa</i> , emisarĂ TurcĂ (50 ani)	„ V. VASILESCU.
<i>Smaranda</i> , soăia lui Mircea (50 ani)	D-na E. POPESCO.
<i>Florica</i> , fiica lui Radu (16 ani)	„ MAT. PASCALY.
<i>Stoica</i> , credinciosul lui Radu	D-nu S. BALANESCU.
<i>Un oscĂni</i>	„ L. CARBINI.

CăpitanĂ. OscĂni, PoporĂ.

SCENA SE PETRECE ÎN GIURGIU, SUB DOMNIA LĂI VLAD AL V, SUPRANUMITĂ TEPEȘĂ.

Teatrul reprezintă o sală, stil bizantin, în fundul la mijlocu ușa deschisă a unui paraclis prin care se vede interiorul iluminat. Alături de această uși, arcade mari prin care se vede o parte din cetatea Giurgiu cu întărirea sile, și în depărtare țărmul drept al Dunării cu cetatea Rusciucă.

La ridicarea cortinei este sfârșitul liturghiei, toca de feru și clopotele sună până la eșșirea tuturilor din paraclis.

SCENA I.

SMARANDA, STANCIU, MIRCEA, ȘERBANŪ, FLORICA, RADU, apoi STOICA, CĂPITANŪ, OSCENŪ, POPORŪ.

Mircea. Acum când sânta liturghie s'a sfârșit, și când preoții au bine-cuvîntat steagurile noastre, vino Șerbane, vino copilul meu, pentru ca în numele celui a-tot-puternic, bătrînul tău tată, să'ți dea și el bine-cuvîntarea sa. — Fătul meu, Turcii ne impresor de tôte părțile și tu vei intra pentru întăia oră în luptă. — Facă cerul ca inimoșia ta să fiă Românescă, ca braçul tău să fiă spaîma păgênilor.

Florica. Șerbane, pentru că ursita voește să'ți cingă eu spada, voi face-o cu mândrie. Ureză ca astă spată care va arma braçul tău în luptă, să fiă ca fulgerul lui Dumnezeu. Continuă cu dînsa măreșia Românescă și adu-o

roșită de sânge păgênescu. — Tatălă tîu, 'ți-a însemnată calea vîrtuții și a biruinței, fă ceia ce a făcută elă, și renumirea ta unită cu a sa, va face mândria țerrei nîstre! (îi cinge spata.)

Toți. Ura! Ura! Ura!

Stoica. (intră, vorbește încet lui Radu.) Turculă ce aștepta-î este aci și vrea să'ți vorbescă neapărată.

Radu, (încetă.) Bine, ađu-lă la loculă știută și să aștepte pênă voră eși toți d'aci, când voiă veni și eă. (Stoica esse)

Mircea. Fătulă meă, nu uita nici odată datoriile tale de oscênă. Fii vitéză, credinciosă și omă de cinste. — Fii înfocată în luptă, dar cu minte. Țerra ta să fiă totulă pentru tine, și interesulă să nu te facă nici odată nedreptă; ajută pe cei în nenorocire, fiă chiar vrăjmașă tîi; fiă voiosă cu ómenii și blândă cu femeile. — Când îți vei da cuvântulă, ține-lă chiar cu prețulă vieții tîle... Ține-lă chiar de 'l ai fi dată ună păgênă!...

Serbană. O! pieptulă meă se înflăcăreză de ună focă sântă, și asceptă lupta cu nerăbdare. Ună mare renume meă ascéptă, căci am fostă bine-cuvântată de răsboiniculă celă mai vitéză, și armată de frumusețea cea mai rară. O! viă acum vrăjmașulă... aruncese asupra Giurgiului de cutéză și voiă inneca cutezarea sa într'ună lacă de sânge!...

Mircea. Bine, fătulă meă! Înfocarea ta mă înveselesce, căci este predicerea biruinței. Vêđă reinnoindu-se în tine sângele meă și asta mă mîndrește. Cerbicea semețului Musulmană se va pleca prin tine, și Crucea, semnulă de mântuire, va filfăi iară pe locurile unde astăđi filfie semnele păgînesci. (Smarandă) Dar tu, mamă fericită, de ce stai la o parte?... Nu îmbrăcișeđi cu mândrie pe fulă tîu?.. De ce 'ți-e fruntea abătută, când ară trebui

să fiă inundată de fericire?... Altă dată erai mândră să fi o româncă tare... Nu cum-va sufletul tău a perdut acum acea cutețare, care făcea brațul meu nebiruit în luptă?...

Smaranda. Inima mea nu tremură la vederea armelor, și încă și mai puțin cunosc temerea. Sciū bine că bărbații sunt născuți pentru luptă, și că cel ce fuge de dînsa 'și pătéză renumirea. Am dorit tot-d'una ca soțul și copilul meu să fiă viteji; și iubirea mea de mamă, nu este mai puțin cutesătore, dar peptul meu este mișcat de o prevestire nenorocită.

Mircea. Asta e o temere netrebnică, tac!... Căpitan din ceasă în ceasă pôte să resune cornul de răsboi, care, ne va chema la luptă. Să fim gata! Semețul Abdi cu glótele séle păgâne, cercă a se arunca asupra astor ziduri, dar Giurgiul nu adăpostește, ca altă dată, nici mișei, nici vîndători. Acum este apêrat de osceni credincioși ce le pregătesc o primire ca să le tae pof-ta d'a mai trece Dunărea; și apoi spătarul Radu, frațele Mării-Sale, al cărui braț vîdă ni l'au trimis cerul ne este de piază bună. Déca sórta ne va da biruința, vei spune M. S. cum se luptă osceni Români pentru țéră și Domnul lor, iar daca ne va fi în pagubă, atunci spune-ți că am sciut, cel puțin, să murim vitejește!..

Radu. Încredințedă-te de un lucru, căpitan, că spa-ta mea n'a cruțat nici odată vrăjmașii. Vei vedea că venirea mea aci n'a fost zadarnică. Vino, fața mea.
(ese en Florica, căpitanii și osceni îi urmășă.)

Smaranda. Copilul meu...

Șerbanu. Mamă...

Smaranda. Vino, adăpostește-te în bratele mele.

Șerbanu. De ce astă temere mamă? Amă încredere că vomă fi biruitori.

Mircea. Dar ce ai?

Smaranda. Ce amă?. Spătarulă...

Mircea. Cine Radu?... Ești nebună!...

Smaranda. Nemerniculă sėu sufletă este în stare de oră ce mișelie. N'ai vėđută ce viclenie avea în vorba și privirea sa?...

Mircea. Închipuire copilărescă.. Adevărată că în trecută, 'și-a pătat renumirea, năzuindă la ajutoriulă străiniloră ca să dobore pe frate-sėu dupe scaunulă țerrei... În cele din urmă însă, vėđu, că celă ce alėrgă la străini, se perde și pe dănsulă și țera sa...

Smaranda. O! inima mea, nu mă înșelă nici o dată!... (ese)

SCENA II.

ȘERBANŪ, STANCIU, MIRCEA.

Stanciu. În sfârșită, iată-te cu spata la coapsă, ai să fii un resboinică vitėđu, și nu o vei lăsa să se ruginescă. Te tragă din viță de Română verde... a o mai spune, e în zadară... Dă'mi mina! O! țepănă pumnă! Și să nu'mi dăci pe nume, Stanciu, dacă n'ai băga spaîma în păgėni. În luptă să stai lingă mine... vomă fi nedeslipiți, și ne vomă arunca asupra loră ca nisce lei!...

Mircea. Iați numai de sémă. Elă e încă tinără și pôte face vre o stângăcie...

Stanciu. Vorbă să fie! Ómenii de inimă nu facă nici odată stângăci!. Și apoi nu cum-va eraî mai bătrînă,

când ai eșitū pentru întâia oră la luptă?.. Știi că 'și-orū aduce aminte nebotețații... Iată'ți oglinda Șerbane!.. Ce vitejie... 40 de ani neconținutū! și acum ce o fi dīcendū pāgēni?... Leulū a îmbătrīnitū, aīde să'lū lān-tuimū, și să'ī ștergemū cetatea din ghiare..

Mircea. Asta nu se va întâmpla cātū vomū avea via-ța în peptū!.. s'aū vomū peri cu toții sub dērāmăturile sale!...

Stanciu. O! cātū pentru asta, așa va fi!... Pe sēnta cruce! vie pāginulū și-ī vomū arāta cu toții ce ne plā-tește pielea!... Am dīsū cu toții?... Nu!... Este unulū... Ce mai sculā!... Să fiū afurisitū, cāpitane, de mē in-credū în elū!... Are fața lui Iuda, 'ți-o spuiū curatū că dāca ași fi în locul tēū, 'i-ași dīce să se care de aci!..

Mircea. Cine?

Stanciu. Radu!..

Mircea. Ce spui? spātarulū?... fratele..

Stanciu. Fratele draculū!.. Ce cautā aci mișelulū ās-ta?... Sā ne vēndā?... Unū turburātorū de nimicū! care a cercatū să-și vēndā țera de o mie de orī!... Nu e nici unū pēcatū, pe care să nu'lū fi făcutū!... și-a vēn-dutū frate... rude... prietenī... A adusū în duoē rēn-durī pāgēni în țerrā... Și acum cā 'l-a ertatū Vladū, credī cā s'a lāsātū de rele?... Așū, vorbā să fie! Lupulū pāru 'și schimbā, dar nāravulū, nu!... Uite!... Eū unulū nu 'lū credū!... Și apoi fie... omū vedea... cātū despre partea mea, te încredințesū cā-lū urmărescū de aprōpe... și de-'lū voiū prīnde cu ce-va, jurū!..

Mircea. Destulū, Stanciule!... Adu'ți aminte...

Stanciu. Fie!... Tacū... dar...

Mircea. (cātre Șerban). Tu, fātu-lū meū, pregātește-te (cātre

Stanciu) Tu, veghiață că la întéia chemare să fiă toți gata!...

Șerbană. Bine tată!...

Stanciu. Fii pe pace Căpitane. (Mireca esse la stînga, Stanciu prin fundă:)

SCENA III.

ȘERBANŪ, (singurū).

Șerbană. Puiulū de vulturū, mândru, abia simte puterea aripelorū séle, și pe dată, părăsindu'si născătorii, vrea să 'și arate vitejia, cercândū a se ridica până la cerū... ast-felū și eū mîndru de neîncercata mea vitejie, 'mî închipuescū, că amū în mine sufletulū Tatălui meu, și cutesendū să cređū că voiū fi ca dînsulū, 'mî pregătescū bra-ciulū pentru luptă! Suntū ca vulturulū nesocotitū, care voesce a ținti sórele în façiă; și cade amețitū. Căci dorulū 'mî arde inima, și mă va abate!...

SCENA IV.

ȘERBANŪ, FLORICA.

Florica. (viind visătore și fără a vedea pe Șerbanū): Ce aī inima mea?... Pentru ce suspini ast-fel?... Ce va să dică astă durere care n'am simțito nici odată?... De ce când cugetū la dînsu-lū, mă înspăimintū... și cu câtū voi să depărteđū astă cugetare, cu atătū mă chinuesce mai multū?... (vędendū d'o dată pe Șerbanū) dar ce vęd?... Este el!... să fugū ..

Șerbană. (vędend'o) Florica!...

Florica. (apart) M'a vădută și peptulă meă se luptă între muștrare și dorință!...

Șerbană. Fugi de mine frumoasă flóre?

Florica. Eă, Șerbane?... Te înșeli... Dar de ce te afi singurū aci?... Nu te gătesci, ca toți ce'i-alți, pentru luptă și măreția care vă ascéptă?...

Șerbană. La ce să mă gătescū, când orī ce așū face va fi în zadarū?...

Florica. Așa micū preciu puiū pe vitejia D-tale?

Șerbană. Da!... Căci la ce 'mī arū folosi?...

Florica. Aste cuvinte suntū nevrednice de fiulū lui Căpitanū Mircea!... Toți îți prevestescū unū viitorū mare... Cetatea este fericită, că are încă unū apărătorū, și osceniī ceī mai viteji dicū, că mâna mea a cinsū cu spata pe unū vitézū.

Șerbană. Un vitézū!... Dar pentru că braciulū să fiă tare, trebue ca inimă să fie...

Florica. Ce?... vorbesce...

Șerbană. Nu cutezū...

Florica. Cumū?...

Șerbană. Ce virtute, ce vitejie nu s'ar învăpăia de atita frumusețe?...

Florica. Nu te înțelegū!...

Șerbană. Da... căci ce folosește rēsboiniculū, să fiă biruitorū?... ceī folosește că în peptulū său bate o inimă de oțelū, când știe că nu e nicī o inimă, care să se gîndesc cu dorū la dînsulū, și să tresarā de bucurie la vestea faptelor sélle?...

Florica. Și cine 'ți spune că nu va fi nicī o inimă, care, vędendu-te atit de tēnărū și atitū de vitézū să nu fiă mândrā de a te iubi?... Cine 'ți spune, că întorcēndu-te acoperitū de fapte mărețe, nu vor fi mīi de fru-

museți ce voru suspina și voru suferi că nu suntă iubite de unū vitězū?...

Șerbanū. E! și ce 'mī pasă de suspinele și de iubirea lorū, daca aceea pe care inima mea o doresce nu rēs-punde la dorulū "meū? Iubescū numai pe una și numai de aceea voiū să fiū iubitū. Rēspondē ea dorulū meū, și atunci așū fi fericitū, chiar de m'arū urī lumea întręgă!

Florica. Iubescī?...

Șerbanū. Fără nădejde!...

Florica. Fără nădejde... De ce?...

Șerbanū. Pentru-că dorulū meū merge mai presusū de cât 'mī pōte erta sōrta...

Florica. Și... escī iubitū?...

Șerbanū. Nu știū...

Florica. Pōte că nu scie nimicū... De ce nu'ī o spuī?...

Șerbanū. Mē temū de mândria sa.

Florica. De ce astă sfială?...

Șerbanū. Asta e legea adevēratulū dorū.

Florica. Când iubescce cine-va cu adevēratū pōte să nădējduiască totū.

Șerbanū. O! ȕi-mī că va fi bună... că va alunga orī ce mindrie... că inima sa cea frumosă, nu va fi pentru mine nici aspră, nici desprețuitoare!... ȕi-'mī că va asculta suspinele mele și va priimi ca o dulce rēsplată inima mea la picioarele séle... ȕi-mī că 'mī va da voe, să mă gindescū la dīnsa, când voiū fi pe câmpul de luptă... pentru ca astă gândire să mă facă nebiruitū!...

Florica. Da!.. Șerbane, Fiī inimosū... gīndescete la dīnsa, luptă cu numele seū pe buze și veī fi biruitorū!. Și când țerra întreagă, te va acoperi ca laude și cununī, ea va șopti cu mândrie: Ellū este fapta mea!.. și ve-

nind la tine, 'ți va dice, cu sufletul inundat de fericire: voiū ca patulū meū de nuntă să fiă făcutū din steagurile ce ai luatū de la vrājmași!...

Șerbanū. Ce auđū!.. O!. fericire!.. Nu desprețuesci dorulū meū?.. visezū ore?.. Nu suntū nebunū?..

Florica. E! dar ce 'ți pasă de ceia ce ȃicū eū!. pōte cā o alta...

Serbanū. Alta?.. Ast-felū imi sdrobesci ori ce nădejde?.. 'Mi ai incuviințatū dorulū și apoi imi strēpungī inima?.. Dar nu 'ți a spus'o ochi mei pe cine iubescū și pentru cine sufferū?.. Dar dupē ce am vēđutū frumuseșea ta, cu care m'ai fermecatū, mai potū |ore să cugetū la alta?..

Florica. Cum?.. Ce ȃici?.. Eū sunt?..

Serbanū. Dacă iubirea mea te supēră, pedepsesce-mē!..

Florica. Să mē supere?.. Nu!..

Serbanū ȃici cā nu te-am supērātū?.. se pōte?.. O! inima mea, liniștește-te!

Florica. Tacī!... vine tata!... Astă maramă iți va vorbi în loculū meū... Cu Dumneđeū!... luptă-te cu vitejie!... Și fă fala țērrei tale și a mea! (ese iute)

SCENA V.

ȘERBANŪ apoī RADU.

Serbanū. Astă maramă!.. O! fericire... mē iubesce!.. Da!.. mē iubesce... numai e îndoială... Nu visezū!.. Nu este închipuire!.. Maramă preȃioasă, acoperă peptulū meū, căci tu vei fi pentru mine scutulū de apārare la loviturele vrājmașilorū!... (ese iute)

(Radu, care era în fund și a auzitū cele din urmă cuvinte, innaintēsă)

Radu. Împreună!.. Acea mărāmă este de la dīnsa...

Nu cum-va se iubescă?. Bine! . Mângâie-te cu închipuirile téle, nesocotite!... hrănesce în peptulă tēu semețu asemenea vise nebune... Pe când eū... vē pregătescū o isbire, la care nu vē așteptați!.. Dar Mustafa așteptă!.. Acum or nici o dată este timpul să sfârșescū... (deschide o ușă mică la dreapta prin care introduce pe Mustafa) Vino sîntemū singurī!

SCENA VI.

RADU, MUSTAFA.

Mustafa. (intrând în vestminte Române) Nu mă pôte auzi nimenī?...

Radu. Nu! Poți vorbi în liniște.

Mustafa. Mircea?

Radu. Nu bănuiesc nimicū! (se aude sgomot)

Mustafa. (cu frică) Ce sgomotū e acesta?

Radu. Suntū osceniī... se pregătescū pentru luptă. Eī bine! puterniculū Împăratū al Stambulului, strălucitulū Amuratū, s'a hotărītū?...

Mustafa. Da!... Să te ajute să doborī de la Domnie pe hainulū Vladū, vrăjmașulū nostru celū măi neîmpăcatū!... și să 'ți dea fie scaunulū Domniei; iar tu ne vei da în schimbū, tôte cetățile dupe malulū stângū al Dunării, 250 copii și 15,000 bani roșii.

Radu. Priimescū!... Dar Hamuza-Pașa ce face cu Brăila?...

Mustafa. Astăzi chiar va lovi-o din tôte părțile, și tot astă-đi, Abdi-Pașa este hotărītū a se arunca asupra Giurgiului!...

Radu. O scimă: ai vădută... Mircea se gătesce de luptă!...

Mustafa. Dar nu știe că óstea noastră este ca stelele cerului?... și puterea noastră nemărginită?...

Radu. Ellă se încrede în vitejia ómeniloră sėi și în statornicia sa, și apoi ascéptă și ună ajutoriă de óste.

Mustafa. Nu'ı vom da timpă să sosescă acestă adju-
toră, căci pêne mâine Giurgiă va fi ală nostru.

Radu. Prin luptă, nu credă!.. Afurisitulă ăsta și cu
ai săi, sunt în stare să se îngrope măi bine sub deră-
măturile sėlle!... Nu se póte de cătă prin viclenie.

Mustafa. Și ai vre ună mijlocă?...

Radu. Da!... spune lui Abdy, că pe dată ce va înce-
pe lovirea despre Dunăre, și pe când Mircea cu ai sėi,
voră alerga în acea parte, eă voiă pune să vė deschidă
pórta despre Tărgovisce, și ast-felă ne facemă stėpėni pe
Giurgiu...

Mustafa. Făgăduescă acésta?...

Radu. Da! dar spune tot-d'odată lui Abdy că asceptă
firmanulă de Domniă.

Mustafa. 'Lă veı avea de o dată cu intrarea noastră în
cetate, Alahă să te aibă în paza sa Vlah-Beiă!...

Radu. Călătorie bună, Mustafa! (Mustafa ese pe unde a in-
trată.)

SCENA VII.

RADU (singură).

Radu. În sfârșitū, iată-mă ajunsă la ținta dorită! Țera
este a mea!... Dar să mă depărteză de aci, căci acelă

Mircea are o privire de șérpe... ș'ar putea ghici bucuria đugrăvită pe fația mea. (voind a eși vede pe Mircea și se dă inapoî) Ce vėđū?.. Este elū!.. Cu o scrisóre in mână!... Citi e de turburatū!... Ce privire... M'a vėđutū! să mē țiu bine ...

SCENA VIII.

RADU, MIRCEA.

Mircea. (intrând) D-ta aci, spătare?...

Radu. De ce astă mirare?...

Mircea. Retrasū aci, când toți căpitaniî inchinū pentru lupta ce ne așteptă?... și când pentru dānșii ar fi cea mai mare fericire să te vađă in mijloculū lor, pe D-ta Spătarū și fratele M. S.

Radu. Ți mulțumescū!... ênsă de ce să te miri atâtū de mine când D-ta, căpetenia lorū, lipsești dintre dānșii?...

Mircea. Pentru că trebuințe neapărate pironescū in minutulū acestă cugetarea mea. Și când vorbesce datoria nu ascultū de cât pe dinsa!—

Radu. Ce, te temi póte de...

Mircea. Nu! Inima mea nu tremură nici o dată in fața primejdiei, nici mă inșpăimintă lupta. Dar acolo unde n'ajunge spata, ajunge câte uă dată vėnđarea.

Radu. Vėnđarea?...

Mircea. Asta te inșpăimintă Spătare?... Pe Dumnezeū!.. ai dreptate... căci și pe mine mă inșpăimintă vėderea unu-î vėnđetorū?...

Radu. Ce? nu cum-va ai descoperitū?...

Mircea. Nimică!... Presupuii numai... și fiind-că suntem singuri aci, vreați să 'ți faci uă rugăciune.

Radu, Vorbesce.

Mircea. Ai pututu vedea însu'ți, că osceniî care se află în cetate, de și viteji, suntū pucinî la numărū, scimū mai dinainte că vomū fi mai curînd jertfe de cât biruitorî. Noi însă ne vomū face datoria. De vomū cădea, vomū cădea vitejesce. Dar D-ta, fratele M. S. nu putemū priimi să te puî în primejdie.

Radu. Căpitane mă faci să mă mirū... Care este ținta acestorū cuvinte?...

Mircea. Trebuie să 'ți o mai spuiū?... Nu m'ai înțelesū?.

Radu. Vrei să esū din Giurgiu?

Mircea. Te rog!...

Radu. Nicî odată!

Mircea. Trebuie!...

Radu. Și cine pôte să 'mî poruncescă?...

Mircea. Suntū căpetenia cetății!

Radu. Și eū suntū fratele lui Vladū!

Mircea. În orî ce altū locū voiū fi supusulū vostru, dar aci țiu loculū M. S. Vladū, Domnulū Țerreî, și poruncescū în numele seū!

Radu. Te înțeleg, capitane! Nu 'ți mai ascunde cugetarea. Limba ta a rostitū cuvântulū de vîndător... Cutezi să ȝici că suntū eū acelu vîndătorū?

Mircea. D-ta trebuie s'o scii dēca esci s'aū nu.

Radu. Cum?... Creȝi?..

Mircea. Aceia ce creȝi D-ta, Spătare, creȝū și eū.

Radu. Vorbește mai lămuritū!

Mircea. Scutește-mē de astă rușine!

Radu. O asemenea bănuială?...! vorbesce mai lămuritū s'aū alt-felū...

818441

Mircea. O voesci?... Citesce astă scrisóre!..

Radu. Astă scrisóre?..

Mircea. Coprinde vești din Stambulū, și mă înștiințeză că între noi să află unū vëndătorū. Voesci acum să 'ți spuiū cine este?..

Radu. cum!.

Mircea. Esci D-ta, Spătare!..

Radu. (speriatū) Eū?..

Mircea. D-ta!

Radu. Eū?..

Mircea Și daca n'ar spune-o astă scrisóre, o spune de ajunsū spaīma și turburarea D-tale.

Radu. (în parte) Turbezū!. (tare) și pe temeīlū scrisorii unū mincinosū nerușinatū?..

Mircea. Décă ar spune-o numai ellū...

Radu. Dar cine êncă?

Mircea. Puneți mâna pe inimă, Spătare, și adu-'ți aminte de trecutū. Iată cine te osindește...

Radu. Și cutezi să'mi vorbesci ast-felū, mie... Spătarū... și frate de Domnū?..

Mircea Pentru că ești fratele Domnului țerii 'ți vorbescū ast-felū!.. Căci alt-felū, așū fi pusū să te spunzure de collo!. (arătând privdorulū).

Radu. Mie o asemenea amenințare?..

Mircea. O să plecī in sfârșitū?..

Radu Și nu te temi de rēsbunarea mea?..

Mircea. Nici odată, când 'mī împlinescū datoria!...

818221

SCENA IX.

CEI DE SUS, ȘERBANŪ.

Serbanŭ. Tată!... Turcii se gătescŭ să năvălescă asupra noastră... Sunetele selbaticelorŭ lorŭ surle sosescŭ până la noi, aduse pe arpile vîntului!... osceniŭ noștri, in a căror ochii se vede dupe acumŭ biruința, alérgă la apă-rarea zidurilorŭ ca la o serbare, și chiamă pe păgini la luptă cu strigăte de leŭ, învîrtind spetele în vîntu...

Mircea. Asta mă înveseleșce!... fie ce ți de bătălie, este o ți de măreție pentru Români (sgomotŭ în departare ca-re se apropie din ce în ce) Dar ce este acestŭ sgomotŭ?...

Serbanŭ. Osceniŭ se pregătescŭ...

Mircea. Nu!... Trebuie să fie alt-ceva... Auđiți strigă: să móră!...

Radu. Ce ți ce?

Serbanŭ. (se duce spre fundŭ și privesce) Ce vėdŭ?... mulți-mea înverșunată, tîrășce unŭ omŭ!...

Radu. (în parte) Nu cum-va este Mustafa?...

Mircea. (privindŭ pe Radu) Cum i s'a turburatŭ fația!... Ce prepus!... (tare) Trebuie să aflămŭ ce este!...

SCENA X.

CEI DE SUS, FLORICA.

Florica. (intrândŭ spăimântată) Te amŭ găsit Tată!... fugi, fugi cât de iute!... Mulți-mea înverșunată ți cere viața!...

Radu. (cu frica) Viața mea?...

Serbanŭ. Dumneđuulŭ meŭ!

Mircea. Ce spuŭ?...

Florica. Voră să 'lă omóre!... Scăpați'lă!... Fică-sa. vē rógă în genuchi, apărați'lă!...

Serbană. 'Lă voiă apăra cu viața mea!...

Mircea. N'ai teamă Florico!... Nu va cuteza să se atingă nimeni de dînsu-lă când suntu aci!...

SCENA XI.

ACEIAȘI, STANCIU, POPORŪ.

Stanciu. Iată-lă!...

Poporū. Să móră vîndătorulă!...

Serbană. (scotîndă spata și puindu-se în dreptu lui Radu). Aceladin voi care va cuteza...

Mircea. Stați!...

Stanciu. Lasă să 'lă spunzurămū, mișelulă!...

Mircea. Stanciule!... Cutezi...

Stanciu. Dar nu 'ți am spusă că bănuiamū pe vîndătorulă ăsta și că...

Mircea. Ia séma, este spătarulă!...

Stanciu. Fiă Draculă, ce 'mă pasă!... Încă de ađi dimineață 'ți amū spus'o curatū că de 'lă voiă prinde cu vre uă mișelie...

Mircea. Dar ce este?...

Stanciu. Uite ce este: Mă duceamū spre poarta Tărgovisci, când de o dată, daū față în față cu un omū alū căruī chipū n'amū mai vēđut în cetate; vrea să fugă, dar 'lă înhați... Lumea se grămădesce... 'lă întrébă... elū își perde cumpătulū și dă pe faciă... în sfârșitū ceea ce ghi-cisemū, cō adicō, vîndătorulă ăsta care 'și necinstește sân-gelē și neamulū, Iuda ăsta, vindea cetatea păgînilorū...

Radu. Minciună!...

Stanciu. Vorbă să fie!... Parcă nu te știe lumea ce pómă esci!...

Mircea. Destulú Stanciule!... Fie'ți rușine să prepuí numai pe siugurulú cuvântú alú unuí păgínú, și să aco-peri cu defaimă pe unulú din cei dântêi boeri ai țerrei, pe fratele M. S și asta tocmai pe când spătarulú se gătesce a pleca din Giurgiu, și se pune în primejdie ca să facă a ne veni câtú mai în grabú ajutoru ce așteptămú.

Radu. Dar...

Mircea. (incet) De vrei să trăesci, di cá e așa, s'aú alt-felú ești perdutú!...

Radu. Așa este!... De și voiamú să împartú cu voi mórtea saú biruința, dar vedéndú că ajutorulú numai so-sesce, m'amú hotăritú a pleca și a vi 'lú aduce eú in-su'mí. Să mergemú fata mea!...

Florica. (în parte) O, Dómne! să mă despartú de dín-sulú tocmai acumú!...

Serbanú. Pleacă!... (Florichi) Mă părăseccí Florico?...

Florica. Sórta ne desparte!...

Radu. Rămáne-ți cu Dumneđeú!... (în parte) Dar 'mí voiú rěsbuna cumplitú!...

Mircea. Să 'ți fie în ajutorú!...

SCENA XII

MIRCEA, ȘERBANŪ, STANCIŪ, OSCENI, POPORŪ.

(În depărtare se aude sunete de cornú.)

Mircea. Auziți, osceni!... Cornulú de rězboiú ne chiamă la luptă, să alergămú!.. Brațele nóstre n'aibă nici pregetú nici repaosú!.. spetele nóstre, spintece pe-ptúri păginescí și Dunărea măreață, să se prefacă

in sînge... Păginiî suntū numeroși, dar leiî nu se însăimîntă de numărulū oilorū!. Inimele viteze, se luptă fără a număra pe vrăjmași! Urmați mă, voinici mei, să'î isbimū rominesce și 'î vom număra sugrumāndu-'î!.. să reinnoimū vitejiile trecute!.. Nu sunteți voi ôre viteji de la Nicopoli și de la Rovine, pe care lumea v'a numitū țaria creștinătății?... Așa dar, inimă copii, căci țerra întrea-gă ne privesce. Iarū daca sôrta ne va sta în potrivă, apoi afle lumea că păginiî nu s'aū făcutū stăpini pe Giurgiu de cât prefăcutū în cenușe și acoperitū de trupurile nôstre!.. dar asta nu se va întempla!.. Vădū ochii voștrii scānteindū, aprinși de unū focū sântū și Giurgiuulū în curēndū se va împodobi cu jeafurile păginești!.. La luptă copii!.. D-zeū ne privesce din în nălțimea Cerului și ne bine-cuvintēză vėdēndu-ne că luptāmū pentru lege și moșia!.. și ferice de acela care cade apărāndu-'și legea și moșia!.. Nainte!.. vitejiî mei... să biruimū s'aū să murimū pānă la unulū.

Toți. (Scotînd speteleă:) Biruință s'aū môrte!!!

ACTULŪ II.

(Acciași decorație.)

SCENA I.

MIRCEA, SMARANDA.

Smaranda. (plângendū). Nu se mai întorce, Dómne!... Nu se mai întorce, mamă nenorocită!...

Mircea. Pentru Dumneđeū, liniștește-te!... aibi mai multă tăria, și înneacă-ți plânsulū.

Smaranda. Să'mi innecū plânsulū, eū, mama sa?... 'Mi perđū copilulū și vreī... O! voi bărbații, aveți inimă de piatră... vă înveseliți la vederea sângelūi, și priviți fără cea mai mică durere, mórtea copiilorū vostri!... dar celū puçinū lăsați mamele să plângă... .

Mircea. Dar și inima mea se sfășie, și durerea mea nū este mai puçină!... Cu, tóte astea suferū și tacū... Și apoi nu cum-va perdemū numai noi pe copilulū nostru?... Suntū mii care suferē, ca și noi, lovirile crude a le rēsboiulūi!... Mii care plângū, dar care 'și ascunde lacrimelē... și vreī ca eū, căpetenia lorū, să'mi arătū o-

chiî muiată în lacrimi ruşinoase... şi să dau cetăţii nemernica pildă de slăbiciune?... Vrei ca vedându-mă astfel să le cadă armele din mâni, şi dintre atâţi războinici viteji, să faci o turmă de mişei?... Nu!... Smarando, Nu!...

Smaranda. Frumósă desvinováţire pentru unú omú cu inima de piatră!... dar eú sunt mamă şi durerea mea este sântă şi dréptă... Uită'ti copilulú, daca vrei, dar eú nu potú înceta d'a'l plânge.....

Mircea. Plângi... dar în ascunsú! Să aşteptămú noptea şi singurí aci... să dămú locú lacrimilor nóstre, fără a fi vedúti de nimeni... şi atunci mă vei vedea şi pe mine plângéndú, vei vedea că şi astú bătrínú oscénú este tatá!... Dar ce dicú?... Ne neliniştimú în zadarú!... Şerbanú este încă noú în meşteşugulú războiului şi póte că în aprinderea sa, s'a lăsatú prea departe în góna vrájmaşului. Linişteşte-te!... 'Lú vomú îmbrăcişa în curínd, şi lacrimile nóstre de durere, se vorú preface în lacrimi de veselie... Stanciu a plecatú în căutarea sa, să'í lăsămú timpú, căci bunulú bătránú, nu se va întórce fără a ne aduce vre'úă ştire bună. Dar ce vedú?... Stanciu!.. Vai!... singurú!... Dumneđeule mare!... dá'mi putere.

SCENA II.

ACEIAŞI, STANCIU.

Mircea. Ce veste Stanciule?...

Smaranda. Fiulú meu?... vorbeşte ce s'a făcutú copilulú meu?...

Stanciu. Dėú!... nu ştiú...

Mircea. Nu ştii?...

Smaranda. A muritü?... A muritü, sêrmanulü meü copilü!...

Stanciu. Asta n'ö credü, dar...

Mircea. Sfârșaste!...

Stanciu. Am strebätutü totü câmpulü!... 'lû căutaiü... și nici ö urmă!... Nimicü... nici mortü, nici viü...

Smaranda. Dumneđeule mare!...

Mircea. Dar ce s'a făcutü?...

Stanciu. Ȑeü, orü că më înșelü, orü că este...

Mircea. Ce?... vorbește!...

Stanciu. Prinsü!...

Smaranda. Prinsü!...

Stanciu. Da!...

Smaranda. Prinsü!... atunci să alergämü... să alergämü pe datä în tabära pägânilorü... să'lü răscumpêrämü... tôte sculele mele, tötä averea mea pentru copilulü meü!...

Stanciu. Prea ne grăbimü!.. Pöte că ar fi mai bine...

Mircea. Dute, Stanciule!... Dute!... încredințedü ție astä însărcinare... Dute!... și dä Turculüi orü ce'ți va cere.

Stanciu. Să më ducü eü cu asemenea solie?... Acumü la bătrânețe să facü ceea ce n'amü făcutü în viața mea?... să cumpărü cu banü ceea ce așü putea lua cu șpata?... Nu!... să më ferescä Dumneđeü!... și apoi lasä, fiți pe pace... știü eü ce să facü!...

Mircea. Ce ai de gândü?...

Stanciu. Ce am de gândü?... Uite, asta e curatü ca ȓioa!.. la nópte întrü în tabära Turcéscä dindü în drép-ta și în stînga... rănescü pe unü, omorü pe cei alți!... și când s'ö lumina de ȓiuä, tréba e făcutä!...

Mircea. Și tu mortü.

Stanciu. Mortü!... Atita pagubä!.. Așa mi se cade...

căci eu sunt de vină... eu 'lă am pusă la cale, ȃicȃndu-i:
„Acum e timpul, Œerbane, să arăȃi cȃ eȃi Romȃnă ver-
de... aide!.. Cruce ajutȃ!.. Œi pe ei.“ Elă nu e de ȃia
ca sȃ'ȃ ȃici lucru de două oră... se repeȃi ca ună Œoimă
Œi' l perduȃ din ochi... Œi am avut nemernicia sȃ' lă lasă
singură... Œi m' amă întorsă fȃră dînsulă, Œi în viaȃă!.. Ui-
te, de n' oi putea sȃ v' lă aducă, viă Œi nevȃtȃmată, a-
poi... (sgomotă afară, strigȃte de : Trȃiascȃ Serbană) Dar n' auȃiȃi?
Este ellă!

Mircea. Cine?...

Smaranda. Copilulă meă?..

Mircea. Œerbană!..

Smaranda. Da, da, este ellă!.. Dumneȃeulă meă, iȃi
multumescă!..

SCENA III.

ACEIAȃI, ŒERBANĂ, OSCENI.

Smaranda. Copilulă meă!..

Serbană. Mamă!.. Pȃrintele meă!..

Mircea. Scumpă copilă!..

Stanciu. Dȃ' mȃ mȃna!..

Serbană. Moȃă Stanciule!..

Smaranda. În sfȃrȃită, iatȃ-te!.. Tu esci iară ală meă!..
De ce ȃi zȃbovit atită?.. Esci rȃnită!..

Serbană. Nu, mamă, nu!..

Smaranda. Vino în braȃele mele... Nu!.. Nu' lă amă
perdută!.. Este aci.. Priviȃi' lă.. ' lă-am gȃsită.. ' lă veȃi
Stanciule?..

Stanciu. Dar ' mȃ-a dată o spaimă cum se cȃde!..

Smaranda. Sȃ ne mȃhnesci ast-felă!.. Unde ȃi fost

nemușmătorile?... Nici că te mai gîndeai la mama ta!..

Serbanu. Ba, m'amu gînditu' multu' mamă!..

Stanciu. Să 'mî trăsesci, Serbane... Știu că te-ai luptatū ca unū leu!..

Mircea. Pentru mine nu e rēzboinicū bunū acela care nu unesce bārbăția cu liniștea. Altă dată vei sta lingō mine în luptă!..

Smaranda. Dar tu trebuie să fii obositū?... vino de te odihnesce...

Serbanu. Nu potū!..

Smaranda. Nu!.. De ce?..

Serbanu. Astă-đi chiar trebuie să plecū!..

Smaranda. Să plecī?..

Mircea. Și unde?..

Serbanu. Nu cutezū să vē spuiū...

Mircea. Dar ce s'a întēplatū?..

Smaranda. Spune curindū!..

Serbanu. Dacă vē revēđū... dacă vē vorbescū... apoi asta o datorezū numai bunei voințe ce a avutū vrājmașulū!..

Mircea. Buna sa voință?..

Smaranda. Cum?..

Serbanu. Suntū robū!..

Mircea. Ai căđutū prinsū?..

Serbanu. Da!..

Smaranda. Maică prea curată!..

Mircea. Nenorocite!..

Stanciu. Bine ghicisemū eū!..

Serbanu. În aprinderea luptei, calulū meū căđu mortū sub mine, și de odată mē vēđui înconjuratū de o ceată de Turci... În zadar mē cercaiū să'mī facū locū... spata mi se rupse în bucăți... cānd unulū dintr'ēnșii cunos-

cându-mă... strigă; stați!.. cruțați pe astu războinicu... 'lă iaă subu apărarea mea!.. (mișcarea celor'alt.) Era acelu Omer-Bei care în timpuri mai fericite pentru noi, cădu-se prinsulă tēu, tată!.. și care n'a uitatū măriniția ta!.. Numai prieteniēi lui Omer datorezū fericirea că vē în-brăcișeđu... Căci ellū încredēndu-se pe cuvēntulū meū, a statū bunū, că mē voiū întorče daca nu se va face rescumpărarea... care vine s'o propue... Ellū este la pórta cetății... și așteptă să 'ți vorbescă!..

Mircea. Omer!.. să vie... Aduceți-lū... 'lă așteptū!.. (unū osceaū ese iute).

Smaranda. Maica Domnului, și de nu se va face răscumpărarea... O să ne lași?..

Serbanū. 'Mi amū datū cuvēntulū.

Smaranda. Asta nu se pôte...

Mircea. Liniștește-te Smarando!.. Daca Turcii vorū voi bani, apoi le voiū da atīți în cătū să fie mulțumiți!..

Serbanū. Cu Turcii pôte că ai sfârși lesne, daca n'ar fi unū vëndētorū, care 'și batjocoresce Țerra și neamulū...

Mircea. Cine?..

Serbanū. Radu!.. Isgonitū de aci, a trecutū în tabăra Turcilorū și se luptă în potriua nōstră.

Stanciu. Bine điceamū eū, că trebuie spinzuratū! .

Mircea. Nu!. Rușinea va cădea pe capulū seū!. Eū am făcut ceia ce trebuia să facū... am cruțatū într'ēnsulū pe fratele Domnului Țerrei.

Serbanū. Când m'a vēzutū în lanțuri, ochii săi scante-iaū de bucurie...

Smaranda. O!... temerea mea!..

Mircea. Vine Omer, liniștește-te...

SCENA IV.

ACEIAȘI, OMER-BEIŪ.

Omer. Alahū să te aibă în paza sa, Căpitane!...

Mircea. În brațele mele, mărinimosule Omer!.. 'Mi-ai scăpatū copilul de mórte... și inima mea nu va putea să 'ți plătescă nici o dată o asemenea datorie...

Omer. Am făcutū, ceia ce ai făcutū și tu pentru mine

Smaranda. Lasă, Omer-Beiū, ca nenorocita sa mamă să 'ți sărute miinile.

Omer. Ce faci?... Pe Alahū!... Ridică-te vrei să mă batjocorești?... (lui Stanciu?) Dar tu, bătrínule vitezū, ce stai așa departe?... Nu'ți mai aduci aminte de mine?...

Stanciu. Cum nu, Turcū afuristū?...

Omer. Va să dică totū ne mai urăscī?...

Stanciu. Ba bine că nu!...

Omer. Dă'mi mîna!...

Stanciu. Na!... (în parte) Păcatū că'i nebotezatū!...

Mircea. Să vedemū, Omer, cu ce solie ai venitū?...

Daca vîi pentru rēscumpărarea flului meū... vorbesce!... Tótă averea mea este a vóstră... Vē daū totū... căci am bună nădejde în Dumneđeū că pe cât timpū voiū ține spata în astă mînă și pe cât vor fi Turcī pe față pămîntului, bogățiile nu'mi vorū lipsi!...

Omer. Pașa n'are ce face cu averile tóte, din potrivă doresce ca flulū tēū, să 'ți se înapoize, și împreună cu dînsulū, să 'ți dea atáta bogățiū, și atáta cinste în cât ceī mai mari ai împărăției nóstre să fie nimicū pe lîngă tine, daca te vēi învoi și tu la unū singurū lucru.

Mircea. Ce lucru?... vorbesce...

Omer. Să ne predaī Giurgiulū.

Smaranda. Mare Dumneșeu!...

Mircea. Să vîndu Giurgiu?

Stanciu. Mișelie!...

Serbanu. Și ai cutezat, nemernicule, să propui o asemenea tocmeală căpitanului Mircea?...

Mircea. Mulțumesc prieteniei, Omer, căci alt-fel ți așu fi smulsă limba din gîtlejă pentru o asemenea propunere!...

Omer. Linișteste-ți supărare, capitane, și cugetă...

Mircea. Cugetă numai unu lucru, că tu vrei să mă necinstești!... Să 'mi faci mie o asemenea propunere?.. Nu mă cunosci?... Dar ce ai face tu, dacă ai fi în loculă meu?...

Omer. Eă?... Nu e vorba de mine... De unde știu eă?...

Mircea. O știu!... și ochii tăi spună că ceea ce facu eă, ai face și tu.

Omer. Eă amă venitū aci să împlinescū cu scumpătate, și fără a cerceta, voința celui ce m'a trimisū.

Mircea. Așa dar spune celui ce-te a trimesū, că pentru ca să intre în Giurgiu, va trebui mai întēiu să calce pe trupulū meu singerāndū!... Spune-ți că desprețuescū propunerile salle, dupe cumū desprețuescū asemenea și pe celū ce cutēzā a mi le face.

Omer. Cugetă, frate, că Giurgiu e mai ca și al tēu, ni'lū ai smulsū din māini, suntū 2 anī acum, prin vitejia ta!... chiar astā-ți numai cu averea ta 'lū, aperi și nu esci datorū sē dai nimenūi socotēla de faptele tale.

Mircea. Suntū datorī să dau socoteala Tērei!... Am juratū să apāru Giurgiu, și 'lū voiū apāra!... Nu știū că Mircea nu 'și calcā nici o datā jurāmēntulū?...

Omer. Gindește-te la sōrta ce aștēptā în robie pe fiulū tēu. 'Lū vei lāsa tu să se gîrbovescā sub greutatea lanțurilorū, ce vorū zdrobi puterile sēle?... și pe cānd tu te

vei resfăța în înbelșugare, fiul tău să sufere fόμεa și setea?... și departe de țera sa, de părinții săi, să aștepte o mórte prematură în cea mai mare nenorocire!...

Smaranda. Mare Dumneđeu!...

Serbanu. Și ce ne pasă tată?... Lasă pe aste fiare selbatice, să stingă setea loră de rezbunare în sîngele meu!... Când e vorba de cinste, de țeră și de renume, mai putemă sta la îndoilă, între ună rezboinică nefolositoră care să lăsă să fie prinsă la cea d'antăiă luptă, și între sórta țerei?... Nu!... Nică o dată... Eă numai suntu vrednică a mă numi fiulă tău... suntu ună mișelă!... Ună robă nemernică!... și dreptatea cere să plătescă în lanțuri mișelia mea!... Numai suntu fiulă tău... în vinele mele nu mai curge sânge de Română.

Smaranda. Ce đici copilulă meu!... vrei să omoră pe biata ta mamă?...

Serbanu. Lasă-mă Mamă!... Lasă-mă!... lacrimelă suntu acumă nefolositoare... Când e vorba de a alege între Giurgiu și jertfira mea, numai e de stată la îndoilă... (cui Omeră) să numai zăbovimă!... să mergemă!...

Mircea. Bine, fătulă meu!... prea bine!... vino în brațelă mele... Ești vrednică de mine... Ești adevăratulă meu sânge!... Ai vedută, Omer?... Dute în altă parte cu aste propuneră mișelescă... aci nu prindă locă!...

Omer. Pe Alahă!... sunteți smintăți!... Că!... pôte credeți că Giurgiu va scăpa de sórta ce 'lă așteptă?... Nu!... voi vă veți jertfi în zadară!... Pentru ce dar atăta încăpăținare?... Căderea cetății este netăgăduită... Nu vedeți mulțimea oștiloră ce va înconjoră?... și asta e pușină încă, pe lingă ceea ce mai pôte trimite puterniculă nostru Padișahă. Puteaveți ore să vă împotriviți la a-

tăta putere?... Nu!... Giurgiulă va cădea... și va îngropa sub derământurile sale pe nemînțoși sîi apărători!...

Mircea. Dar va cădea cu cinste... și renumirea noastră va fi și mai mare!... fala nu e numai a biruitorului ci și a biruitului, cînd biruitul se luptă cu bărbăție!... crezi pôte să ne sperii laudându-te cu numărul oștilor vîstre?... Te înșeli!... Suntem Români!... și pentru noi cu cât primejdia e mai mare, cu atît nemernicia ne este necunoscută, căci avem obiceiul să primim mórtea în față, fără a ne teme. Putem fi biruiți... dar nu și mișei!... Mai puternici de cîtă sôrtă, acolo unde alții culeg rușinea, noi vom culege fala!...

Omer. Așa dar tótă nădejdea vîstră este să muriți cu fală?...

Mircea. Nu!... nădejdea noastră este că vom fi biruitori!... Dumneșeu și Têra pentru care luptăm, ne va da puterea ce ne lipsește!... Nu te mai lauda dar cu multa voastră oștire. Vezi p'acești pucini rêsboinicî ce mē încongioară?... Toți ard de nerăbdare și avînd nădejdea biruinței fie care din ei crede că are atita vitejiă în cît să se pôtă măsura cu o miă dintre ai tăi!...

Omer. Căpitane!... Încăpățînarea ta mē întristeză!...

Mircea. Lasă, Omer, nu îți mai face inimă rea. Așa cere datoria mea, și așa am hotărît!... Întorce-te în tabără și spune căpeteniei vîstre rêsponsul meu. Stanciu va merge cu tine ca să otărască rescumpărarea. Daș tótă averea mea!... Dar dacă nu va primi, și mî va ține copilul în robie apoi, spune-i, că voi ști să lă smulgă chiar din mijlocul împărăției vîstre. (ese)

SCENA V.

OMER, SMARANDA, SERBANŪ, STANCIU.

Omer. Ascultă femeie: dacă doresci să'ți scapi fulu, apoi silește-te să biruești neomenósa statornicie a lui Mircea. Gîndesce-te că viața lui Serbanū este în primejdie!...

Smaranda. Dumneđeule!...

Stanciu. Veți cuteza?...

Omer. Vreamū să vă ascunzū primejdia ce 'lū amerință, darū e neapăratū să știți totū...

Smaranda. Vorbesce!.. mă omorī!...

Omer. Radu, poruncește ca stăpinū în tabăra nóstră, chiar Abdy, supuinđu-se poruncilorū Împărătescī, ascultă fără a cuteza să se împotrivescă. — De se va întorce Serbanū în tabără, și dacă cetatea nu'și va deschide porțile, mă temū de răzbunarea sa!... Elū a juratū față cu mine că 'lū va jertfi urei séle!...

Smaranda. O! va face-o!... Da!... 'lū conoscū... nu 'lū înspăimîntă nici o nelegiuire!...

Omer. Și fiind-că Mircea nu voesce să asculte prieteneștele mele sfaturī, să încercămū!... póte că lacrimile și ruģele téle, 'lū vor îndupleca. Folosesc-te de pucinulū timpū care voiū sta aci. Gîndesce-te că de voiū pleca, Șerbanū trebuie să mă însociască. Și cu tot prieteșugulū ce amū pentru voi, póte că voiū fi silitū chiarū eū, să 'lū lovescū... (ese)

SCENA VI.

CEI DE SUSĂ FĂRĂ OMER.

Smaranda. Ce a  is  el ?... Dumne eule!... să m r  copilul  inimei mele!...  i eu voi  tăcea...  i 'l  voi  l sa să plece!... Nu! Nici o dată!... Nici odată!... Să 'l  smulgă din bratele mele dacă vor  putea!...

Serban . Lini te te-te Mamă!...

Smaranda. Să mergem !... să mergem  fără întârziere!... să nu perdem  timp !... voi  să v   pe Mircea... Durerea mea 'mă va da putere!... Vino  i tu Stanci le... se ne arunc m  la picioarele s lle... Ell  nu va putea sta surdă la rugel  n stre!...  i daca asta nu va fi de ajuns ... apoi voi  spune durere mea la t te mamele din Giurgiu... Ele m  vor   n lege...  i pling nd ... rug ndu-se cu mine... mă vor  ajuta să 'mă scap  copilul  me  iubit !... Veni !... Veni !... (es  cu t ji)

ACTULU III.

SCENA I.

(Aceași decorafie:)

FLORICA, UNŪ OSCEANŪ (viindŭ dinfundŭ):

Osceanulŭ. Așteptă-mă aci, mă ducŭ să 'lŭ vestescŭ. (ese)

SCENA II.

FLORICA, (singură).

Florica. Iată-mă aci!.. tremurŭ încă d'acele spăimântătoare cuvinte ale Tati: „saŭ veŭ face cumŭ veŭ ŝti să mă „se deschidă porțile Giurgiului, s'aŭ paloșulŭ călăului 'i „va sbura capulŭ.“ Mă aruncaŭ la picŭórele séle... le udaŭ cu lacrimile mele, dar rugă... lacrimi... tóte fură în deșertŭ!.. A!.. daca nu m'arŭ fi amenințatŭ ast-felŭ, n'așŭ fi venitŭ pentru lumea tótă cu o ast-felŭ de solie nemernică.

SCENA III.

FLORICA, SERBANŪ.

Serbanŭ. Flórea vieții mele!.. Nu visezŭ?.. Te mai revězŭ!..?..

Florica. Vai!.. arŭ trebui să fugi de mine?..

Serbanŭ. Să fugŭ de tine căudŭ mă aflŭ în culmea fericirei?.. darŭ... ce spaímă 'ți turbură fața?..

Florica. Tatălŭ meu în mânia lui!..

Serbanŭ. Înțelegŭ... Nedreptŭ și fără inimă, 'lŭ supără dorulŭ meu!..

Florica. D'arŭ fi datŭ Dumnezeu să fiă așa!..

Serbanŭ. Ce felŭ?.. Tatălŭ tău nu se împotrivesce dorulŭ nostru?..

Florica. Din potrivă... Ellŭ 'lŭ încuviințeză... de vrei și mai multŭ êncă, neomenosulŭ ȕice că priimesce să fiŭ soția ta!..

Serbanŭ. Să póte?..

Florica. Vai!.. Nu te bucura de asta.. da!.. potŭ fi a ta, dar scii cu ce precii?..

Serbanŭ. Suntŭ gata la orŭ ce, spune'mi în care parte de lume este vre o vitejie de făcutŭ, și daca inima nu mă înșală, voiŭ face-o pentru ca să te potŭ dobîndi.

Florica. Vai!.. Pentru ca să mă poți dobîndi trebuie să te abați din calea cinstei!..

Serbanŭ. Cumă?..

Florica. Trebuie să te faci vîndătorulŭ Têrrei tale.

Serbanŭ. Eŭ!..

Florica. Da!..

Serbanŭ. Cerule!..

Florica. De veți voi să predați cetatea, de veți voi

să vindeți fără rușine țerra Domnului, și sânta noastră lege, astă-ți chiaru vei fi deslegatū de cuvântulū tēu și eū voiū fi a ta!..

Serbanū. Și tu ai priimi să ei de soçiū un nemernicū vëndătorū?..

Florica. Și ai putea crede asta Serbane?..

Serbanū. Acumū vędū câtū de multū mă iubesci!.. Cu astū răspunsū românescū, 'mī ai arătatū cea mai mare iubire!..

Florica. Póte fi óre pentru mine altă fericire mai mare, de câtū renumirea ta?.. darū ce crudă sórtă!... Astă femee ce te iubesce, saū te va face nemernicū, saū te va omori.

Serbanū. E! și ce'mī pasă de mórte dacă renumirea 'mī va rămânea fără pată!.. se înșală rău Radu dacă crede că puterea frumuseții téle arū putea să mă facă mișelū și vëndătoru țerreī mele... Fiă dorulū meū orī câtū de mare voiū ști să daū iubiteī mele mai curindū un trupū mortū, darū cinstitū, de câtū unū vëndătorū cu viață!..

Florica. Și dinsa, de și femee slabă, te voesce mai bine mortū de câtū nemernicū. De vei muri de o astfelū de mórte, eū voiū face ca tine, voiū muri, 'ți o jurū!.. căci déca nu potū fi a ta cu o credință curată în viață, mă voiū uni cu tine în mormētū și sufetele nóstre vorū sbura către cerū unulū lîngă altulū pină la piciórele scaunulū lui Dumneđeū, unde vomū fi uniți pentru tot-d'a-una.

Serbanū. Ce auđu?.. Femee nepreciuită, viersulū tēu dulce'mī dá atita mîngiere în sufletū că'mī încetédă orī ce durere!.. Dar să morī tu?. Nici o dată!.. să morī tu care răspêndești în jurulū tēu, fericirea?.. și cumū

ai putea lipsi lumea de o așa precioasă podobă?... Lasă să mori singur... auđu în slabul meu peptu unü viersü tristü care'mi dice că sórta mea cerre să mori în primăvara vieții...

Florica. Vine cine-va, Dumnezeule, Mamă-ta! o să mă vadă... vederea mea trebuie să'i pricinuască gróză... Cu Dumneđu, Șerbane, te așteptü în tabără... și de nu voiü putea să înmoii inima nemilosului meu tatä prin rugă: de nu'ți va sfărăma lanțurile și daca 'ți va da o mórte neomenósă, apoi voiü sci ceea ce cere iubirea și datoria. (ese)

Serbanü. Cu Dumneđu, Florico!. Cät sufferü.. și de m'amü pututü împotrivi dorului säü, dä'mi Dómne aceiași putere și cu mama.

SCENA IV.

ȘERBANÜ, SMARANDA, STANCIU.

Zmaranda. (intrându inte), Te amü găsitü în sfârșitü, copilulü meu!.. veđi-mă, suntü desnădăjduită!.. Tatälü tēju.. O!.. Dómne!.. Neomenosulü și crudulü tēju tatä, Ța respinsü cu nepăsare rugele mamei tale... În Țadarü amü udatü cu lacrimile mele piciórele sale... Lacrimile mele nici că 'l-a induioșatü... Suspinele mele nici că 'l-a mișcatü!.. Elü 'mi vorbi numai de datorie, de juráminte, de țera... ca și când o mamă póte să înțelegă tóte aste cuviute înșelátóre... Datoria mea, țera mea, fericirea mea, este copilulü meu... Elü este bunulü meu, comóra mea, și fără densuslü nu e nimicü pentru mine pe astă lume.

Serbanü. Mamă, daca în inima ta nu răsună aste cuvinte sânte, ele resuănu, însă tarë în inima tatälui meu.

Ție ți se cuvine să plângi, și poți plânge ori cât de mult, dar nu cere ca unu. Mircea să-și acopere renumele cu nemernicie!.. Dacă elu ar preda Giurgiulă...

Zmaranda. Și cine ți dice să faci asta?.. Tu ești aci .. cine poate să te smulgă cu sila de lingă noi?.. cine poate să te jertfescă paloșului păgânescu?.. Nimeni!.. Și fiindu că cerul te scuti de primejdiă în care ai fostu, nu vei mai eși din Giurgiu pentru ca să alergi la o mörte neapărată.

Serbanu. Ce dici? Uți că 'mi-amu datu cuvântulă?..

Zmaranda. Atăta sciți numai... cuvântu... datorie..

Serbanu. Da!.. Datoria cere să plecū!..

Zmaranda. Și eū iți poruncescu să rămii!.. Eū mama ta!.. Ce?.. o mamă nu va putea nimicū?.. Ce?.. nu se vor asculta decâtu numai nisce inchipuirī deșerte... Iar plânsulū unei mame va fi ȓadarnicū?..

Serbanu. Dar Tata...

Zmaranda. Tatălū tēū!.. Dacă 'ți va lipsi sprijinulū sēū, 'ți remâne alū meū, și'ți este de ajunsū! vino... Ur-mēsă-mē!.. Sciū unū locū, unde nu va putea să te ajungă turbarea călăilor tēi!.. Și apoi chiarū de arū afla că te-amū ascunsū, nu'mi pasă!.. Nicī amerinȓări, nicī chinurile cele mai îngrozitōre nu vorū fi în stare să mē facă să le spuiū ascundētōrea ta!.. Nu este așa că o să vii?.. Veȓi aste lacrimi?.. dă'mi mâna!.. Vino... apropie-te... Pune-o pe astă inimă și vei vedea ce suferū.

Serbanu. Pentru Dumneȓeū, încetēsă!.. Ce vrei?.. să priimescū atăta rușine?.. Darū cumū voiū cuteza să mē arătū tati... lumei întregi .. Datoria mea cea mai sântă este să mē întorcū în tabăra vrăjmașulū!.. 'Mi-amū datū cuvântulū, și cuvântulū meū face mai multū decât scutirea vieții mele!..

Zmaranda. O! ești în adevărul fiul tatălui tău!.. Nu îți desminți neamul!.. și inima ta e de piatră ca și a sa!.. Dute dar! : alergă la mărte... dacă mărtea îți place așa de mult!.. Lasă pe nenorocita ta mamă să se topească în lacrimi și să mără de durere... dar să nu crești că vei pleca singur, căci ori unde te vei duce, te voi urma!.. Mă voi acăta de tine ca edera de copaci, și când călăii, îți vor trunchia viața, vor cădea de odată două capete!.. și sângele postru va curge amestecat!..

Serbană. O! ce grozăvie! . Nu mi sdruncina astfel statornicia!.. de ce mi vorbești de mărtea ta? O! Dómne, dá mi putere, pentru că și ceea ce mi-a mai rămas, mă părăsesce!..

Zmaranda. A! te-ai înduplecat?..

Stanciu. Ce ții Zmarando?..

Zmaranda. Și tu Stanciule?.. Și tu te pu împotriva mea?..

Stanciu. Eă... dar ce dracu, nu vești că ochii mei s' sū plini de lacrimi... Eă Stanciu, să plingă ca o babă... dacă m'ar vedea Mircea?.. Ce rușine!.. Dar lasă... fii pe pace... știu eu ce să fac... aide, linișteștete... și ștergești lacrimile... căci 'lă voi scăpa!..

Zmaranda. Tu! . cum?.. spune!.. vorbește!..

Stanciu. A jurat el d'a se întorče, dar eu și osceni noștri n'am jurat nimic, și...

Serbană. Vești cutesa?..

Stanciu. Ba bine că nu... voi spune la tótă cetatea primejdia ce te amenință și...

Zmaranda. Asa!.. Așa!..

Serbană. Dar!..

Stanciu. Vești vedea ce sgomot o să se facă!.. Nu va fi un singur om în Giurgiu care să nu te apere... și

de și Mircea se va împotrivi și Turcii vor crăpa de turbare, tu vei rămânea chiară de ară trebui să dămă focă întregei lumă.

Zmaranda. Dumneđeă să-ți resplătésă, Stanciule! Da. alérgă... nu zăbovi... scapă'lă!..

Serbană. Opresce-te!...

Stanciu. Ce face?... vorbă să fie! să lasă eă a țise țaiă capul? să mă ferésă Dumneđeă!.. (ese iute):

SCENA V.

ȘERBANŪ, ZMARANDA.

Serbană. Ce vrea să facă?... Îlă voiă opri... (vrea să iasă).

Zmaranda. Staă!..

Serbană. Lasă-mă!..

Zmaranda. Nu!.. pentru ca să eși d'aci va trebui măi ântăiă să calci peste trupulă mortă ală mamei tale!.

Serbană. (spăimântat) A!..

Zmaranda. Nemi!osule!.. 'Mă veđi durerea și n'ai milă de mine... Ce 'ți-ai făcută inima?... Fugă!.. Nu m'ai iubită nici odată!..

Serbană. Eă mamă?..

Zmaranda. Lasă astă nume, elă sună rău pe buzele tale... Nesimțitorule, vrei să mă veđi murindă?... Bine!.. ai să fii mulțămită... Dute!.. nu te măi țiu!.. Dute!.. Alérgă la mórte... dar nu uita că în același timpă, mă vei omori și pe mine...

Serbană. Ce spuă Mamă?.. Eă să fiă pricina?... Iartă-mă, ai biruită!..

Zmaranda. Cerule!.. Așa dară nu vei pleca!..

Serbană. Vai!.. Póte sta vre odată fiulă nesimțitoră la lacrimile unei mame?..

Zmaranda. A! bine!.. bine!.. te-amă regăsită!. Ești copilul meu!. ești odorul și mângâierea mea... vino, în brațele mele!..

Serbană. (apart) Ce să faci?..

Zmaranda. Ce? 'ți pare rău?.. dară nu vești cătă suntă de fericită?.. Nu vești că lacrimele nu'mă mai inundă o-braji?.. Și tu ești fericită nu este așa copilul meu?..

Serbană. Da... mamă... da... dară tata...

Zmaranda. Va cutesa să ne despartă?.. (îl stringe în brațe)

SCENA VI.

ACEIAȘI, MIRCEA.

Mircea. Așa îmbrăcișadă-lă muere, bine faci!. folosesce-te de pușinulă timpă ce mai remăne dorulă tău de mamă, căci va pleca pe dată...

Smaranda. Să plece elă?. Nici odată!..

Mircea. Nici odată!. Ce spu?..

Smaranda. Află că nu-lă vești smulge din brațele mele.

Mircea. Cugetă că-lă așteptă Omer.

Smaranda. Să plece singură.

Mircea. Singură!.. 'ți-ai perdută mințile, asta nu se pôte!..

Smaranda. Și cine 'lă va sili?..

Mircea. Cuvântulă dată și datorială sa!..

Smaranda. Te înșelă, omă fără inimă... El 'mă a făgăduită că nu se va duce.

Mircea. Elă?..

Smaranda. Da!..

Mircea. Ce spuî?...

Şerbană. Mamă!..

Mircea. Înţelegă!.. Ce ruşine!.. Ce slăbiciune!.. Bine, lasă-ne... Amă nevoie să'i vorbescă.

Smaranda. Să vă lasă singurî!.. Nu!..

Mircea. Ce?.. te temî!..

Smaranda. Da, mă temă ca în lipsa mea...

Mircea. 'Ţi daă cuvântulă meă, că-lă veî vedea înainte de a pleca...

Smaranda. Dară!..

Mircea. Asta e voinţa mea!..

Smaranda. Bine... plecă!.. (apart) Să vedemă ce a făcută Stanciu!.. (ese prin fundă).

SCENA VII.

MIRCEA, ŞERBANĂ.

Mircea. Apropie te... De ce stai aşă departe de tatălă tău?.. De ce cândă eşti aprópe de a pleca fugi de sfaturile şi de îmbrăcişerile mele?...

Serbană. Tată...

Mircea. Aproprî-te!.. dă'mi mâna... Pe sânta cruce!.. Mi se pare că tremurî? Unde este acea îndrăsnelă, cu care te mândreai?... Tremurî de frică saă de ruşine?.. Spune! : O! peptulă meă trăsare de mânie!.. Vorbesce!.. Vedă înainte'mi ună fiă vrednică de mine saă ună mişelă?...

Serbană. Mişelă?.. Daca 'mă-ară fi făcută ună altulă o asemenea întrebare ar fi şi încetată de a mai trăi!..

Mircea. Bine!.. dar daca vîrtutea domnesce în pepulă tău, de ce să tremurî?.. sciă că mórtea nu te pó-

te înspăimânta... Ai vădută, nu e așa, lacrimile mamei tale și vrei să'i cruți durerea?..

Șerbană. Da!.. Eă suntă de vină, o mărturisescă .. dorulă meă de fiă m'a făcută să făgăduescă că nu voiă pleca... asta era voința sa, și cine se pôte împotrivi unei mame?. Plânse, se rugă... 'mă țise că va muri și... Arată'mă tată vrăjmașulă, oră câtă de puternică fie, și mă voiă lupta fără témă... Dar nu'mă cere să mă luptă cu lacrimile mamei mele, căci nu amă atăta vitejie...

Mircea. Așa dară spune'mă... dacă ți s'ară înfățișa de odată vrăjmașulă, dacă ară trebui să moră luptându-te pentru ca să'ți scapi țara, și dacă pentru ca să'ți cruțe o viață pătată, mamă-ta 'ți-ară țice să fugă de luptă, te-ai supune tu, cu o slăbiciune mișelăscă la rușele și la lacrimile sale?.. Te-ară înmuia pênă într'atăta, în câtă să'ți lași țarra în primejdie și să te învoescă la o asemenea nemerniție?..

Șerbană. A!...

Mircea. Nu!.. Nu te-ai învoi... Tacă?.. o asemenea rușine te înspăimântă, ai dreptate, tăcerea ta 'mă spune măă multă de câtă ară putea să'mă spue limba ta.

Șerbană. Așa dară va trebui să străpungemă sêrmana sa inimă?...

Mircea. Trebue să'ți împlinescă datoria, singura cale bună este aceia care duce la împlinirea datoriloră, și omulă cumă se cade nu se abate nică odată dintr'însa. Cređi tu că peptulă meă este surdă la strigătulă naturei?. A! nu!.. și eă arză de durere și plângă... și eă suferă cândă vėđă pe soția mea iubită în durere și plângendă, fără s'o potă mângăia! Tu celă puțină, vei pleca și în aspra robie, unde vei muri pôte, nu vei vedea durerea sa, pe când eă o voiă vedea neconținută lêngă

mine... voiü auđi neîncetatele sale plânsete și învinovățindu-mă neîncetatü! Vedeđi darü că durerea mea va fi îndoită, căci voiü avea de plânsü perderea unui fiü iubitü, și voiü vedea suferințele unei mame.

Serbanü. O! Iartă'mi slăbiciunea!. 'Mi e rușine de mine însu'mi, darü spune tată, unde găsești tu atôta putere ca să fii așa de vitezü?...

Mircea. Dar ce?.. Nu cum-va cređi că vitejia este neapărată numai în războe?. Acolo o găsește cine-va lesne, vitejia însă este mai mare cândü te lupți numai cu inima. Omulü ar fi de o mie de ori fericitü daca ființa sa arü sta în a se lupta cu fierulü în mână și a muri. Viața este pôte singurulü lucru la care ținemü mai puçinü, cu câtü o risipimü mai cu nepăsare, cu atëtü dobândimü mai multă renumire. Darü Dumneđeü ne a datü unü altü bunü mai preciosü de iubitü și de păstratü, unü bunü din care de vom perde cea mai mică parte, perdemü totü Astü bunü, este cinstea!.. Pôte că e o închipuire, o nebunie, darü lumea întregă se închină ei. Cinstea darü, cere ca tu să pleci, și de și durerea ce mă apasă, 'mi dice să te rețiü, așa face însă cea mai mare mișelie, și apoi nu crede că vei scăpa de mörte, neîndeplinindu'ti datoria. Totü vei muri, darü de o mörte tristă și rușinosă

Serbanü. Ajunge tată!. Nu mai șovăiü... Remâneți cu D-đeü!. Fiulü tēju se va duce acolo unde 'lă chiamă datoria. Elü va fi vrednicü de tine. Dar plecândü dă'mi voe să'ti cerü...

Mircea. Ce?... spune!...

Serbanü. Să bine-voesci a mă erta și a mă îmbrăçișa.

Mircea. Da, fătulü meu!.. Vino la peptulü meu. Vino, fericirea și bucuria mea, îmbrăçișază-mă!... Așa!.

Șerbanu. O! simțu că inima mea saltă de o bucurie ceréscă.

Mircea. Priimesce sărutul și bine-cuvéntarea mea, împreună cu lacrimile ce curgă din ochii mei... Iartă-mă Dómne, dară suntă tată, și-lu iubescă așa de multă!...

Șerbanu. Dumneđeulă meú!.. ce vedă... plîngi tu tată, Tu vitédulă Mircea?...

Mircea. Nu ne vede nimeni... Suntemú singurí... Acumú potú plînge!.. Acumú potú curge aste lacrimi!... Ele nu vorú desinima pe cei ce ne înconjóră și durerea mea nu o va ști nimeni!.. Acumú potú fi și eú tată... ca mai în urmă să potú fi bărbatú!.. (se aude unú murmură Mircea urcă iute scena și ascultă) Darú ce e sgomotulú acesta?.. Ce este acea lume la pórtă curții?..

Șerbanu. Cerule!.. (apart)

Mircea. Te turburi?.. ce bănuială?..

Șerbanu. Uitasemú... Osceniú răsculați de Stanciu, vinú...

Mircea. La ce?..

Șerbanu. Nu cutedú să'ți spuú!..

Mircea. Vorbesce!..

Șerbanu. Să mă opréscă de a pleca!

Mircea. Ce auđú?.. A! mișelie!.. și cutedă?.. vëndé-torule... 'ți aí călcatú juráméntulú?..

Șerbanu. În đadarú amú voitú să înpiedecú... Stanciu..

Mircea. Stanciu!.. a cutedatú?.. o! darú jurú pe Dumneđeú că voiú ști să pedesescú atita cutedare!..

Serbanu. Prieteșugulú seú pentru...

Mircea. Nemernica sa urđire, ne arú perde!.. Tótă țara va crede că e pusú de mine, și asta arú fi de ajunsú pentru ca renumirea nóstră să se păteđe...

SCENA VIII.

ACEIAȘI, SMARANDA.

Smaranda. Amă isbutitū!.. Amă isbutitū!.. Nu vei pleca copilulū meu!.. Nu vei eși din Giurgiu!.. pentru că orașulū întregū te va apăra și te va păstră dorulū meu.

Șerbanū. Mamă!..

Mircea. Ce spui?..

Smaranda. A! aci ești tată fără inimă?.. Nu vei săvârși o jertfă așa de neandită!..

Mircea. Și cuteți?..

Smaranda. Ascultă!.. Ascultă!.. Acestea suntū strigătele glótei... ale glótei care mai omenósă și mai milósă de câtū unū Tată, avu milă de durcrea mea și vine săi rupă lanțurile, Tu'lū dai morții și eū 'l scapū... Iată-te biruitū omū fără inimă ce ești!..

Mircea. Asta nu va fi!..

SCENA IX.

ACEIAȘI, STANCIU, POPORŪ OSCENI.

Stanciu. Veniți!.. Iată'lū!.. să 'lū scăpămū prieteni mei!..

Osceni, Poporu. Trăiască Șerbanū!..

Stanciu. Da!.. să trăească!.. și acumū vie căniū de păgini! .

Mircea. (energicū.) Stanciule!..

Stanciu. (umilitū.) Darū...

Mircea. Ce este acestū sgomotū?! . Ce s'a întâm-

plată?.. Nu cumă va a intratū vrăjmaşulū în cetate?..

Stanciu. Nu!.. dară...

Mircea. Atunci pentru ce aţi venitū ast-felū?.. Cine va chematū?.. Vă temeţi pôte că veţi fi biruiţi?..

Stanciu. Noi să ne tememū?..

Mircea. Apoi... Apropiati-vă... La ce aţi venitū dară?.. plecaţi ochii... Stanciule!.. Stanciule...

Stanciu. (apart.) Asta e ştiutū, când vorbesce elū nu e chipū să i te împotrivesci...

Mircea. Vre o urdire mişelăscă vē aduce aci!.. O vedū!.. Pentru că de n'arū fi ast-felū, nici gura nu v'arū fi mută... Nici n'aţi tremura necredincioşilorū!..

Stanciu. Află că...

Mircea. Nu voiū să ştiu nimicū... Nu voiū să cunoscū vina ca să nu fiū silitū s'o pedepsescū... Eşiţi!..

Stanciu. Ne supunemū.

Smaranda. Cumū? Vē supuneţi... Dar eū... nu mē supuiū... Nu!..

SCENA X.

ACEIAŞI OMERŪ.

Omerū. Ce amū aflatū?.. Adevăratū este că vreī să opreşti pe fiulū tēū de a se întorce cu mine?..

Mircea. Când ai m'ăi auditū pagēne că Mircea ş'a, călcătū cuvēntulū datū?.. Iată'lū... Ia'lū!.. Te va urma!..

Smaranda. Nu!.. nu'lū va urma!.. trebuie ca mai ântēiū să'mī străpungī peptulū!.. Nu va pleca... Nu'lū lasū!.. Osceni! suferi-veţi voi, ca unū păgânū să'mī ia copilulū, singura mea fericire?.. Suferi-veţi voi, ca o

fiară să-și sature turbarea chinuindu-lă cu chinurile cele mai îngroșătoare?..

Osceni-Pop. Nu!. Nu!.

Smaranda. Vreți să-lă scăpați?..

Toți. Da!. Da!.

Mircea. Bine! Nu mă împotrivesc... Rămăe!. Iată-ți fiul, muere!.. Dar s'a făcută ună jurământă sântă și trebue ținută!.. Turculă 'și așteptă prinsulă... și fiindă-că nu vreă să-lă dai... Mă voiă duce eă în loculă lui!.. Să mergemă Omer!.. te urmeseă!..

Serbană. Ce faci tată?..

Smaranda. Ce dici?.. Și cređi că mă voiă învoi?..

Osceni, opriți-lă... (Osceni și poporulă face ună pasă spre a opri pe Mircea.)

Mircea. Cine va cuteza să se împotrivescă voinței mele?.. Osceni, dați cinste căpitanulă vostru... Locă!. (Toți se retragă.)

Smaranda. Nenorocită ce suntă!.. Mișeiloră, vă supuneți?.. Dar nu mi-lă veți smulge din brațele mele... Nelegiuitoră!.. Elă este copilulă meă, singura'mă fericire... (apucă pe Serbană, și-lă ține strânsă în brațe, de și elă voesce a scăpa.)

Serbană. Mamă!.

Mircea N'am a'ți dice decâtă ună cuvânt!.. Trecerea este deschisă, alege între sociă și fiă!..

Smaranda. Eă?.. Eă?.. să alegă?... Neomenosule!.. Cutezi să mă chinuesci astfelă?.. (Se aruncă la genuchii săi) O! 'ți sărută picioarele... Veđi'mă lacrimile, pentru Dumne-deă... Ai milă!.. Gândesce-te că a jurată să-lă omoră! Mi-lă voră ucide și nu-lă voiă mă vedea!..

Mircea. (în parte) Ce chină, Dumne-deulă meă!..

Serbană. (incetă lui Omer.) Să ne folosimă de astă în-

vălmășială... Urméză-mă (pe când Smaranda e la pictorele lui Mircea, Serbană și Omer pornesc spre eșire)

Smaranda. (vădëndă astă mișcare) Ce faci?.. A!..

Serbană. Cu Dumneđeu mamă!.. Cu Dumneđeu părintele meu!.. (ese cu Omer)

Smaranda. (voesce să urmesce pe Serbană, dar Stanciu cu osceni o opresc) Nu!. Nu vei pleca singur!. Eă te voiă urma...

Stanciu. Oprește-te!..

Smaranda. Lasă-mă... Lăsați-mă!.. Moră!.. (cade)

Mircea. Sustine-o Dómine!.. Eă 'mă-amă făcută datoria!..

Cade cortina.

FINELE ACTULUI III.

ACTULŪ IV.

Scena represintă parte din întăririle Giurgiului cu o scară ce duce la creștetul lorū — La drepta și la stînga case și copaci. — La drepta o grupă de copaci sub care este o bancă. — Este nopțe.

(Mircea Dôrme pe bancă, dar somnul e turburatū. Mai mulți osceni dormū risipiți pe josū — Pe qidū unū stejarū).

SCENA I.

MIRCEA, SMARANDA, OSCENI.

Smaranda. (intrând) Vai!.. Nu potū avea nici de cumū repaosū!.. În qadarū mă fură somnulū o clipă... Elū nu putu risipi tristele mele presimțiri... Unde esci tu copilulū meū?.. Nu răspunđi mumei tale care te chiamă și te caută?.. Te amū perdutū ore pentru tot d'a-una?.. Cruđilorū!.. Vedeți'mi durerea și lacrimelē... Dar la ce'mi potū folosi?.. Înmuja-vorū ele inimele lorū păgine când aū fostū nesocotite de unū soçiū?.. când 'și a rîsū de dinsele unū Tată?.. Crudulū se teme de privirea mea și fuge de dreptele mele plîngerī! .

Mircea. (în visū). Cruđilorū!..

Smaranda. Cine a vorbitū?..

Mircea. Opriți-vă! . opriți-vă!..

Smaranda. Ce să fie óre?

Mircea. Nu'lú omoriți!..

Smaranda. Maica Domnului!.. Este Mircea!..

Mircea. Mișei! (se ardică dar totú visându în somnú). lipsiți călái!.. Iată plîntați acestú cuțitú în rărunchii mei, dar cruțați!..

Smaranda. Ce ȓice?..

Mircea. Elú e copilulú meu... Iubitulú meu copilú!. Luați aurú și dreptú viața lui v'ó dați pe a mea?..

Smaranda. Ce suntú aste închipuirí ce te turburá?..

Mircea. Ce'mi cereți nemernicilorú?.. Vreți să facú o ast-felú de mișelie?.. să mă facú vëndătorú?. Să'mi vëndú țera și Domnulú. Eú!.. Nicí o datá!.. Cu acestú prețú nicí o datá!.. Mai bine să móră... Dar Dómnne, síngelē sēú inundă pámēntulú!.. ce groȓavie (șovăe).

Smaranda. (susȓindu-lú 'lú deștēpă.) Mircea!.. soȓiulú meu!..

Mircea. (deștēptāndu-se amētitú:) Ce este?.. Cine 'mi turburá somnulú?.. cine ești?..

Smaranda. Suntú soȓia ta!..

Mircea. Tu?.. Ce vrei?.. Nenorocito!.. Fugi nu știi?..

Smaranda. O! liniștește-te!..

Mircea. Nu! . Nu te urca pe acelu ȓidú căci vei vedea...

Smaranda. Gonesce spaíma ce'ți turburá mintea... Nu suntú de câtú închipuirí...

Mircea. Creȓi?..

Smaranda. Da!.. privește-mē... Uită-te în giurulú tēú!..

Mircea. Adevăratú!.. A fostú fără îndoială unú visú!..

O! mă cutremură încă, când 'mi aducă aminte de din-sulă!..

Smaranda. Vorbeai de copilulă nostru?..

Mircea. În dumbravă... colo... aprópe de ȕidură... mi s'a părutú că'lú vėđú... în mijloculú unei cete de călăi... între care era și Radu... Dumneđeű să'lú trăs-nescă!..! Amă vėđutú lucindú unú cuțitú plinú de sánge... Apó sínge multú... Dumneđeulú meű!.. Nu se póte să fie ast-felú!..

Smaranda. Nu!.. Nu!.. Nu e alú seű!.. liniștește-te... (în acestú timpú osceni se deșteptú câte puținú):

Mircea. Dar nu veđi ce întunecú... ce ceață gro-đavă... Pare că se preveștește o mare nenorocire... Stanciu nu s'a întorsú încă?..

Smaranda. Încă nu!..

Mircea. Cătú đabovesce... Fivorú pasurile sale đadar-nice pe lėngă căpetenia păgínilorú?... Fi-va păgínulú așa de neínduplecatú?... și aurulú luci-va în đadarú în'aintea ochilorú seű?... De va fi ast-felú... jurú că voiú năvăli în tabăra lorú cu toți vitejii meű, și saű că 'lú voiú scăpa... saű voiú muri!..

Smaranda. Și eű te voiú ínsoți... Căcǐ nu mă temú!.. De și'mǐ impuți plínsulú meű de mamă... De va fi ne-voe... să minuescú pentru a scăpa pe fiulú meű o spată puternică... saű să'mǐ răspíndescú totú síngele meű ală-turǐ cu tine... Voiú face-o fără a mă plínge...

Mircea. Prea bine!.. Iute la arme osceni!.. (urcă). Vedeți rađele sóreluí a ínceptú să ínunde tabăra pă-gínilorú... să o ínundămú și noi cu sínge și cu gróđă!.. să ne aruncămú spăímíntătorǐ asupra acestor mișeǐ ne-legiaíți...

SCENA II.

CEI DE SUS, STANCIU.

Smaranda. Stanciu!...

Mircea. Da!... Vine să ne liniștescă durerea... Vino frate... Ai vădută pe Abdy?... să învoesce a'mi da copilul?... Priimesce răscumpărarea?... Vorbesce... iute... spune... Ce aștepteți?...

Stanciu. Acum numai poruncesce Abdy în tabăra Turcască...

Mircea. Dar cine?...

Stanciu. Radu!...

Mircea. Radu!...

Smaranda. Ce ȃici?... Sörtă nenorocită!...

Stanciu. Totul se face dupe voia lui...

Mircea. Dară Șerbană?...

Stanciu. Trăește și nu 'și desminte neamul...

Mircea. Și ce aũ de gĩndũ să facă?...

Stanciu. Astă scrisóre 'ți va supune ce aũ de gĩndũ
(dă scrisórea, *Mircea* o ia cu temere).

Mircea. Astă scrisóre?... Dă 'mĩ o curindũ... să vedemũ...

Smaranda. Te temĩ?...

Mircea. A! da! mi se pare că ȃiu în mĩnele mele jericũ aprinsũ!... ce coprinde óre?... O privescũ cu spaimã... și sĩngele 'mĩ ĩnghiaȃ în vine, gĩndindu-mě că aci stă viaȃa s'aũ mórtea mea!... s'o deschĩdũ în sfãrșitũ... darũ vederea mi se ĩntunecã... nu potũ!...

Stanciu. Aibĩ inimã!...

Mircea. (neliniștitũ și temãtorũ). Spune'mĩ, Radu 'lũ ai vėdută!...

Stanciu. De nevoie!...

Mircea. Și elă... 'ți-a dat'o...

Stanciu. Cu mâna lui...

Mircea. Și fața 'i era?...

Stanciu. Îdrăcită ca totă d'a-una...

Mircea. Privirea sa?...

Stanciu. Viclénă

Mircea. Și lucea într'ênsa vre o mulțumire?...

Stanciu. Ca în ochii unei fiare selbatice.

Mircea. Și nu poți ghici ce cuprinde astă scrisóre?...

Stanciu. Radu 'mă vorbea de rescumpărare...

Mircea. De răscumpărare!... dacă ară fi așa!...

Smaranda. Dară ce póte fi altă?...

Mircea. Adevărată... nu știi ce cugetă are... și cere multă?... Nu 'mă pasă!... ții daă tótă averea mea numai să 'mă redea copilulă... Așa trebuie să fie... să vedem!... inima mea începe a se liniști... (deschide, citește apoi dă ună țipătă și cade pe o petró) Dumneđeulă meu!... blestemă!...

Stanciu. Ce este?...

Smaranda. Ce nenorocire 'ți măi vestește astă scrisóre?... spune... fiulă meu a murită?...

Mircea. Să fi dată Dumneđeulă!...

Stanciu. Ce đici!... A!... dar... dă'mă!... Lasă-mă să citescă...

Mircea. Nu!... Nu! Depărtă-te... Nu citi... dacă ai ști... Nemernicie!... dar e cu neputință... dacă... A! capu'mă arde... suntă smintită! am citită rău... O!... nu... Nenorocirea noastră este hotărită!... Neomenosulă!... Voescă să 'mă omoră copilulă!...

Stanciu. Cerule!...

Smaranda. Ce grođăvie!... Tu?...

Mircea. Citesce... Citesce!... O spune în scrisoarea sa... «Astă-ți chiar dacă la alu 3 sunetü de cornü nu voiü preda cetatea, voiü vedea cădëndü capulü fiului meu!.. la pólele didului cetății!..

Smaranda. A!...

Stanciu. Mișelulü!...

Smaranda. Neomenosulü!... Nu... tu nu vei fi așa de crudü... nu vei lăsa sē 'mī omóre copilü.

Mircea. (privind'o speriatü și nehotărftü) Cine?... Eü!.. Nu!.. Cu tóte astea...

Smaranda. Dumneđeulü meu!... Privirea ta, mă umple de gróđă!... 'lū vei omorī?... Da vėđü asta în ochii tēi... Fiară! 'lū vei omorī!...

Mircea. Nicī o dată!... Nicī o dată!... O!... Țara mea!... Ce încercare spăimintătóre... lăssați-mē... Plecați!...

Smaranda. Dar...

Mircea. Lăsați-mē... fința vóstră mă supără... Plecați toți... Lăsați-mē să morü singurü!... (Stanciu și Smaranda esü).

SCENA III.

MIRGEA, singur.

(Sdrobitü de..... cade pe o bancă apoi dupe o tăcere desface scrisoarea din noü, citește:)

«Daca mâine, dupe trei sunete de cornü, nu'mī vei «preda Giurgiulü, capulü fiului tēü va cădea la pólele «zidului pe care 'lū aperi cu atăta încăpăținare.» Da!.. numai e îndoială, este scrisü... În zadarü recitescü astă scrisóre îngrozitóre!.. În zadarü cautü să găsescü

vre unŭ cuvântŭ care să desmință... Nu vedŭ de câtŭ aste rândurŭ scrise cu sânge!.. Nenorocitulŭ de mine!.. Trebuie să mă faciŭ saŭ omoritorulŭ copilulŭ meŭ... saŭ vîndătorulŭ țerei mele!.. se pôte cere de la unŭ tată asemenea lucru? se pôte cere de la unŭ oscenŭ o asemenea faptă?.. Nemerniculŭ!.. și ȃice că'ŭ Românŭ, și vrea să se urce pe scaunulŭ țerei!.. Lŭ'am supăratŭ fiindŭ că nu 'i-amŭ datŭ pasŭ să-și vîndă țera!.. și acumŭ își resbună. (sculându-se) Dar asta nu pôte fi!.. Pôte că vrea să mă sperie... Pôte că e numai o viclenie pentru a'mŭ birui hotărîrea... O! nu!.. 'lŭ cunoscŭ!.. Nemernica sa inimă, este în stare de o astfelŭ de mișelie! 'Lŭ va omorŭ!.. Vîndătorŭ!.. Dumneȃeule!.. Așa de tânărŭ... Așa de vitězŭ!.. și'lŭ voiŭ lăsa?.. 'lŭ voiŭ da eŭ însu'mŭ în mâna călăilorŭ săi!.. Dar cine 'mŭ pôte cere o asemenea jertfă?.. Nimeni!.. Iartă-mă Măria ta, iartă-mă scumpă țera, în zadar 'mŭ cereți... astă jertfă nu potŭ să v'o daŭ!.. Datoria 'mŭ-amŭ plătit'o de multŭ!.. 'Mi-amŭ vĕrsatŭ sângele în atătea rĕsbóe pentru voi, și pe tótă faȃa României suntŭ scrise doveȃile cinstei și ale vitejieii mele!.. Vreți să v'o mai daŭ încă?.. Bine!.. Vĕ voiŭ da cea mai frumósă parte a împĕrăției Turcești?.. Vreți Stambululŭ în loculŭ Giurgiului?.. vi'lŭ daŭ... Dar ce ȃicŭ?.. Neródă și zadarnică închipuire!.. Visezŭ bărbății și vreaŭ să începŭ a fi vîndătorŭ!.. Nădăjduescŭ încă de a birui, ca și cum într'o inimă nemernică mai pôte domni o umbră măcarŭ de vitejiă!.. Nu!.. Mirceo, nu 'ți-arŭ remănea de câtŭ nemernicia... ai vedea renumirea ta pătată și ai fi de o potrivă cu Radu!.. Și atunci scărbitŭ de toți, te vei ascunde în fundulŭ pustiiilorŭ cu astŭ fiŭ ce voescŭ să scapi!.. (Smaranda intră și ascultă) Nu!.. mai bine mórtea!.. Și apoi

cine este elü?.. Nu este sângele meu? și le voiü da dreptulü să-mi ñică că suntü scumpü cândü 'lū amü vër-satü în atâta rëndurü și cu atâta nepäsare?.. Nu!.. țara mi'lü cere... alü ei va fi!.. Nu potü face altü felü... Trăindü 'lū osîndescü la o rușine vecñică... Murindü, numele lui va trăi cu fală în inima tutulorü Românilorü!...

SCENA IV.

MIRCEA, SMARANDA.

Smaranda. Da... da... bine faci!. și eü iți încuviin-tesü fapta!... O astfelü de faptă este vrednică de ține Mircea!...

Mircea. Dumneșeule!... Smaranda!... la ce ai ve-nitü?...

Smaranda. De ce să te mustre cugetulü?... Lacri-mele mele nu te vorü împedica la o hotărîre așa de mă-rătă, din potrivă chiar eü voiü înveseli astă serbare.

Mircea. Tu?...

Smaranda. Te îndoesci?...

Mircea. Smarando!

Smaranda. Dar numai ție 'ți este păstrată fala vite-jiiei?... Eü te voiü însoși... Iată-ï... s'au apropiatü de zidurü, pögătesce-te căci fiulü tēü înconjuratü de călăi vine la loculü hotărîtü...

Mircea. A!... Ce'mi spuï?...

Smaranda. Nimicü care să te pötă mișca... Elü mer-ge la mörte și la renume după cum ai doritü tu... vi-no... 'lū vei vedea îndată întinđendü gätulü la cușitulü călăului... Vei vedea curgëndü din rana sa, nevinovatulü

sëi sânge... picătură cu picătură, și astă sânge va da și renumirei tale mai multă fală.

Mircea. Ești nebună?...

Smaranda. Câtă plăcere!... câtă fală cândă lumea va trâmbița numele têu și cândă 'ți voră acoperi calea cu floră, de și aste floră vor fi pătate de sângele scumpului nostru copilă!.. dar ce ne pasă?... Vitejiă se gândescă vre odată la puçinulă sânge vărsată?... Loră le staă răă simțirea lacrimelă!... Căci este o slăbiciune!...

Mircea. Urmesă!... Rănesce cu înverșunare... sfășie cu neomenie inima mea!... Nu'mă este de ajunsă durerea și încercarea cu care mă împovăresă cerulă?... Trebuie ca și tu să mă chinuești și să'mă aruncă în față, cu strigătă de turbare, sângele sëă!... Bine... De voescă suntă o fiară crudă... ună tată ucigașă... 'mă omoră copilulă... Vrei să-lă scapi?... scapă-lă dar!... îți daă voe... dute!... alérgă... nu întărđia... Deschide păgânului porțile cetății... Lasă-lă să plânteze iar stégulă sëă sângerosu pe zidurile Giurgiului și dorulă têu de mumă va birui prin vëndare!...

Smaranda. Vëndare!...

Mircea. Da!... Vëndare!... dă-ă altă nume daca poți... desvinovățește-te cu dorulă têu... arată lumiă ochii têu muiați în lacrimi... și că ești mumă... Tóte voră fi în zadară... Lumea va striga: Vëndare!... Pedépsă!...

Smaranda. E bine!... strige... o desprețescă!...

Mircea. 'Ți ceră însă ună lucru...

Smaranda. Ce?...

Mircea. Să'mă arăți vre o parte a pământului unde să mă potă ascunde. Pentru că 'ți-o spuiă curată, să nu gândescă că voiă putea să mă mai arătă lumei a-

coperitū de rușine și de nemernicie!... Unde să mă ascundū?... vorbesce!...

Smaranda. Orī unde, numai să amū lūngă mine pe scumpulū meū copilū...

Mircea. Copilulū tēū?... Nenorocito!... și asta e sōrta ce-ī păstređi?... Dar elū va fi scārbitū și alungatū de tōtă lumea!... Cređi óre că va priimi unū darū așa de omorătorū?... Elū, care e așa de vitēzū, așa de mândru și așa de cinstitū!... A!... e peste putință!...

Smaranda. Dar...

Mircea. Mai curândū se va omorī!...

Smaranda. Ce grozăvie!...

Mircea. Te îndoesci?...

Smaranda. Nu!... Nu mă îndoescū!... Inima sa este ca și a ta de piatră!... Va fi ca și tine nesimțitorū la plânsulū și la suspinele mele!...

Mircea. Nu, nu va fi așa!... Te înșeli!... Plânsulū tēū va fi durerea lūi cea mai mare dupe cum este și a mea... Femea nedrēptă!... Așa de răū mă judeci?... Daca mă supui unei astfelū de grozave datorii, cređi că ochiī mei nu sciū să plāngă?... Nu! nu!... știū... și daca se oprescū d'a plānge... vai!... acelu plānsū cade pe inima mea!... A!... durerea ascunsă cu care mă luptū este grozavă!... și ai avea milă daca ai putea vedea o clipă măcarū ceia ce se petrece în astă inimă!.

Smaranda. O!... te-am judecatū răū!... Iartă nebuna mea mânia... dar 'mī perđū mintea cândū gāndescū că mórtea 'mī va răpi unū copilū care...

Mircea. Mē rogū ție, aibī inima... fii tare... gāndesce-te că cērulū îți va da măreția și o adăpostire vecinică... să nu'lū plāngemū pe dānsulū ci pe noi!...

Smaranda. Da!... Voiū avea inimă, viersulū tēū mē

întăresce... Stăpâne Dómne, pentru că tu voesci astfelü...
Pentru că este neapăratü... 'Mî voiü îneca durerea...
Facă-se voia ta!...

Mircea. Vin'o în brațele mele!... Vin'o!... Și tu Dumneđeule dreptü, primesce astă crudă jertfă... Deschide'i porțile împărăției tale, și adumbrește'lü în sênulü têu!... Căci elü móre pentru tine... Dar vai!... Iartă nevrednicile lacrimi ce inundă ochii noștri. (cadü în genuchî. De o dată se aude întieulü sunetü de cornü în cea altă parte a ăidului, amânđoi se scólă și statornicia Smarandi pere.)

SCENA V.

ACEIAȘI, STANCIU, OSCENI, POPORŪ, FEMEİ.

(Poporulü parte e pe scenă, parte lângă zidurî.)

Smaranda. A!... Iată semnulü îngrozitorü!...

Mircea. Dumneđeulü meü!... dă'mî inimă și tăriă!...

Smaranda. Astü semnü preinoesce gróza mea... Nu potü!... În zadarü m'amü invoitü... Asta nu va fi!... Vreaü să'lü scapü... Vreaü să'lü scapü!.. m'ați înțelesü!..

Mircea. Cum?...

Smaranda. Cum?... Și cutedi să'mî faci o astfelü de întrebare?.. vei vedea... Ascultați... ascultați.. voi care sunteți părinți și care veți înțelege durerea unei mame, și voi viteji osceni în a căroră pepturî bate o inimă... Aveți milă de lacrimile mele!... O mamă vë rógă în-genuchî... Veți lăsa voi să'-mî omóre pe scumpulü meü copilü?...

Stanciu. Nu, nu!... și jurămü...

Smaranda. Adevăratü?...

Mircea. Ce spuî?...

Stanciu. Predă cetatea Căpitane, Șerbanu prețuesce atâta jertfă!...

Mircea. Cutezi?...

Stanciu. Da!... Căci o vomu relua fără întârziere... Parcă nu le-amu mai luat'o și altă dată!.. Dar nu voru trece trei zile și cu ajutorul lui Dumneđu, cetatea va fi iarăși a noastră!...

Smaranda. O!... da!... da!...

Mircea. Ați înebunitu!... și chiar de o fi biruința noastră netăgăduită, este ore dreptu ca pentru a'mi scăpa fiul, să jertfescu viața prețioasă a atătoru viteji, trebuincioși țerei?...

Smaranda. Cum?... Te împotrivesci?... (alū doilea sunetū de cornū, mișcare generală.) Dumneđuulū meu!.. Auđiți... se apropie minutulū îngrozitorū!...

Stanciu. Să alergămū!... (toți face o mișcare spre a se urca pe zidū)

Mircea. (repeđindu-se înaintea lorū și oprindu'i) Ce faceți?... Opriți-vē... lăsați... să le răspunđu eū!...

Smaranda. Tu?..

Mircea. Locū!.. Lăsați-mă să trecū... (apartū) Dumneđuulū meu, dă'mi putere!.. (se urcă șovăind pe înălțimea ăidulū către fundū.) Radule!.. de ai cređut că voiū lipsi la datoria mea, te ai amăgitū!.. Copilulū ce'mi a datū cerulū, este alū Țerei... Elū a fostū născutū să'i fie sprijinū, iarū nu vrăjmașū... De va muri pentru țerra și Domnulū seū... 'lū ascéptă o renumire vecinică!.. Iar pe tine... rușinea și blestemulū veacurilor viitoare... și ca să 'ți arătū cumū unū Românū 'și împlinesce datoria sa... Ascultă... De n'ai armă cu care să lovesci pe eopilulū meu... Ține... Ia acestū cuțitū!..

Toți. A!..

Smaranda. Ce grođavie!..

Stanciu. Ce ai făcutü nenorocite?..

Mircea. Datoria mea!.. Prietenulü meu... numai
văđü!.. sustinemë (cade în bracele lui Stanciu).

Florica. (afară), Lăsați-më!.. Lăsați-më!..

Mircea. Ce este? . ce s'a întâmplatü?..

Stanciu. O femeie alérgă spre noi.

SCENA VI.

ACEIAȘI, FLORICĂ, (Intrându repede).

Florica. Mircea! . Mircea!..

Mircea. Ce văđü?.. Filca lui Radu!..

Florica. Da eü!..

Smaranda. Cerule!.. Fiica călăului copilului meu!..

Mircea. Tu aci?.. Ai cuteđatü!..

Florica. Vë înspăimintü?.. Primejdia m'a făcutü să
calcü în picióre totü!.. și mila... dorulü m'au adusü
aci... voiü să scapü pe Șerbanü!..

Smaranda. Tu?..

Mircea. Cumü?..

Florica. Să împartü mórtea cu dînsulü!.. și vađă tata
că de astă parte a đidului viața mea este amerințată ca
și a fiului vostru!.. și să scie, că, de va da îngrođitó-
rea poruncă... va plăti copilü pentru copilü!

Mircea. Grođavie!..!..

Florica. Să nu zăbovimü!..

Smaranda. Minutele suntü scumpe!..

Stanciu. Veniți...

Smaranda. Să mergemü!.. (pornescü cu toți către đid, a
treilea sunetü de cornü, stăgütü generalü),

Stanciu. (ce se află înaintea celorlți alși se urcă celū dintēiū se uită în josū, dă unū țipătū de grōdă, scobōră și opresce pe cei ce vorū a se sui: A!.. Prea târđiū!.. Prea târđiū!.. Nemernicū ucigașū!.. opriți-vē!..

Smaranda. Florica. Dumneđeule!, (Smaranda cade leșinată în bracele Florichi).

Mircea. (în genuchi.) Primesce-'lū în sinulū tēū Dómne alū Milostivirei. (Sculându-se repede, amenințatorū și scōte spata;) A!.. Resbunare!..

Tofi. Rēsbunare!..

Stanciu. O vomū avea!.. O vomū avea!.. Darū ce vēdū?.. se apropie de Tabără unū norū de pulbere... ochii mei începū ađări sânta cruce, care aruncă de departe rađe strălucitōre ca fulgerulū!.. Este mândru stēgū alū Țerrei!.. Da... da... elū este... numai e îndoiială!.. Ne vine în ajutorū!..

Mircea. Cerule! fi-va adevăratū?..

Stanciu. Da!.. Iată!.. A năvălitū asupra păgīnilorū... Păgīni 'și perdū capulū... a luat-o la fugă!..

Mircea. Ți mulțumescū Dómne a-totū putinte!.. jertfa sângelui meu celui mai curatū, n'a fostū ădarnicā!.. Cu dēnsulū s'aū scrisū astă-đi o mare pildă de cinste și vitejiă Românească... și veacurile viitōre vorū afla și vorū cinsti neperitōrea sa renumire!.. La viersulū Țerrei în primejdiă, astă amintire va înflăcăra, vitejia Romānului și va face pe cotropitorī, orī care arū fi, să scie că totū Romānului 'și plinesce datoria ca **Mircea!**..

FINELE PIESEI.

